8 XII 48

Ljubljana, sreda, 8. decembra 1948 — Poštnina plačana v gotovini. — Leto IX., štev. 291. — Posamezna številka 2 din

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5 TELEFON 55-22 DO 55-26

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 38-32 38-33 POŠTNI ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA ŠT 6-90601-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

★ GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE ★

V vsej državi je organizacija posebnih frontovskih brigad v razmahu

V zadnjih mesecih je začela Ljudska fronta v vsej državi ustanavljati posebne delovne brigade iz vrst svojih članov, ki odhajajo za en mesec ali več na delo v gozdove, na gradišča, v rudnike itd. Akcija Ljudske fronte za ustanavljanje takih posebnih delovnih brigad se je najprej razvila v Srbiji, zatem pa tudi v Bosni in Hercegovini ter v drugih ljudskih republikah. V razmeroma kratkem času svojega dela so te posebne delovne brigade mnogo pripomogle v podjetjih in na gradiščih za izpolnitev in celo prekoračenje letošnjih planskih nalog, ki zahtevajo čedalje več delovnih moči. V teh brigadah so po večini delovni kmetje, ki po končanih jesenskih delih nimajo več toliko posla v kmetijstvu. Zato nam doseženi uspehi zgovorno pričajo, da so naši delovni kmetje pravilno razumeli pomen njihovega prostovoljnega sodelovanja v gozdarstvu, na gradnjah in v rudnikih. Rezultati njihovega dela nam kažejo, da brigade skoraj povsod visoko presegajo norme. Kmetje, člani Ljudske fronte nudijo s tem veliko pomoč delavskemu razredu v borbi za uresničenje nalog našega petletnega plana.

V Srbiji dela sedaj v brigadah Ljudske fronte 21.000 članov

Največje uspehe so posebne delovne brigade doslej dosegle v Srbiji, kjer so jih najprej začeli ustanavljati. Samo v prvi skupini brigad, ki so odšle na delo in so se že vrnile, je 51 brigad dobilo častni naziv udarne brigade. V zadnjih tednih je prispelo na delovna mesta 66 brigad tretje skupine s okrog 10.000 člani, ki so zamenjale brigade prve skupine. Hkrati pa še delajo na delovnih mestih brigade druge skupine s 11.000 člani, **tako da dela danes v brigadah na področju Srbije nad 21 tisoč članov Ljudske fronte,** organiziranih v posebnih brigadah. Tudi v Vojvodini in Kosmetu so ustanovili lepo število posebnih brigad.

Kako veliko pomoč so nudile posebne brigade Ljudske fronte Srbije našemu gozdarstvu pri izpolnitvi letošnjega plana, nam pričajo naslednji podatki: V 1. skupini je 14 brigad z 2074 člani fronte izdelalo 35.286 m^3 drv, 2926 m^3 hlodov in 712 m^3 jamskega lesa. Spravile so iz gozdov 719 m^3 jamskega lesa in 2167 m^3 drv. Vrhu tega so zgradile in popravljale gozdne ceste. S tem svojim delom so brigade omogočile, da je v Srbiji plan gozdarstva že izpolnjen s 97.6%.

Pri gradbenih delih je na področju Srbije samo v 1. skupini delalo 51 posebnih brigad Ljudske fronte, ki so izpolnjevale norme povprečno s 111.8 do 131.2%. V 2. in 3. skupini dosegajo brigade po zaslugi pridobljenih izkušenj še večje uspehe. Tako je brigada iz okraja Ključ pri gradnji ceste Beograd—Smederevo v zadnjem času dnevno izpolnjevala normo povprečno s 225%.

Uspehi frontnih brigad v Bosni in Hercegovini

Tudi v LR Bosni in Hercegovini so po zgledu Ljudske fronte Srbije v enem mesecu ustanovili 217 posebnih brigad Ljudske fronte, v katerih je vključenih okrog 25.000 članov Fronte. Razen tega so v Bosni in Hercegovini ustanovili 34 prevoznih brigad in 15 brigad za transport s tovornimi konji. Največ brigad so ustanovili v tekmovanju pred ustanovnim kongresom KP Bosne in Hercegovine. V počastitev tega kongresa so brigade tekmovale, da čim bolj presežejo dnevne norme. Prve brigade se že vračajo po enomesečnem delu v svoje kraje, na njihovo mesto pa prihajajo nove frontovske brigade. Tako je v zadnjem času na razna delovna mesta prišlo 116 novih posebnih brigad z okrog 13.000 člani, ki so zamenjale odhajajoče brigade. Največ brigad je zaposlenih v gozdarstvu, pri železniških gradbenih delih in v rudnikih.

Tudi v drugih ljudskih republikah ustanavljajo frontne brigade

Po zgledu posebnih frontnih brigad Srbije je tudi izvršni odbor OF Slovenije prejšnji mesec sprejel sklep o ustanavljanju takšnih posebnih brigad za zaposlitev v tistih panogah gospodarstva, kjer najbolj primanjkuje delavcev. V nekaterih okrajih Slovenije so že ustanovili prve take brigade, ki so se zavezale delati vsaj en mesec. Člani Osvobodilne fronte so letos v Sloveniji dali za izpolnitev planskih nalog že velikanski prispevek s prostovoljnim delom saj je Osvobodilna fronta za to delo aktivirala desettisoče svojih članov, ki so sodelovali predvsem pri gradnji zadružnih domov, stanovanjskih zgradb, cest. itd. S formiranjem frontnih brigad, bodo dali nov velik prispevek zlasti naši delovni kmetje.

V Hrvatski, Makedoniji in Črni gori so po zgledu Ljudske fronte Srbije začeli prav tako ustanavljati posebne frontovske brigade. Tako so v Hrvatski ustanovili že 70 takih brigad, v katerih je včlanjeno 14.000 članov. Te brigade delajo predvsem v gozdnih manipulacijah in v lesni industriji. V Črni gori pa so ustanovili 31 takih brigad s 4400 člani.

Delo posebnih frontnih brigad ni samo važno za izpolnitev letošnjega plana, marveč ima tudi velik pomen za kulturni dvig članov in za dvig njihove politične zavesti, kajti v vseh brigadah beležijo lepe uspehe tudi v kulturno-prosvetnem in ideološko-političnem pogledu. Pri tem delu pa pomagajo brigadam kulturno-prosvetne komisije sindikalnih podružnic.

Obvestilo Kontrolne komisije LRS o pregledu poslovanja trgovine in preskrbe

Redna preskrba delovnih ljudi je ena najvažnejših nalog, ki ji ljudska oblast posveča vso pozornost. Upravičeno lahko trdimo, da je pri nas kljub težavam, ki so neizogibna posledica vojne, uspelo zagotoviti vsakemu delovnemu človeku osnovna sredstva za prehrano in oskrbo.

Upoštevati moramo nekatere objektivne težkoče, ki ovirajo boljše funkcioniranje preskrbe kot n. pr.: težave povojne dobe, zaostalost kmetijske proizvodnje, prepočasno dviganje kmetijske proizvodnje v primerjavi z dvigom naše industrije, razredni odpor kapitalističnih elementov na vasi pri izpolnjevanju obveznosti do države, zlasti pri odkupih itd. Tem težavam in slabostim je treba v bodoče napovedati najostrejši boj, kajti njih premagovanje pomeni izboljšanje preskrbe delovnega človeka, ki daje vse sile za izpolnitev petletnega plana.

Redno oskrbovanje pa motijo tudi slabosti samega aparata. Vzrok tem slabostim je deloma stara miselnost ljudi, ki delajo v trgovskem aparatu, deloma nepravilen odnos do poverjenih nalog, do obče ljudske imovine in do potrošnikov. V zvezi s tem je kontrola ugotovila, da se razpoložljivi prehranbeni fondi niso vselej pravočasno in v zadostnih količinah razdeljevali upravičencem. Proti takim slabostim se moramo v prvi vrsti boriti, kajti čut dolžnosti do skupnosti zahteva, da jih hitro odkrijemo in odločno odstranimo.

Republiška kontrolna komisija je v oktobru in novembru izvedla množično kontrolo poslovanja celotnega našega trgovskega aparata od ministrstva preko okrajnih ljudskih odborov do maloprodajne mreže. Posebej je bilo pri tem raziskano vprašanje gospodarjenja z državnimi prehrambenimi fondi in odnos do potrošnikov.

Pregled je odkril vrsto napak in nerednosti, katere lahko posplošimo v naslednjih ugotovitvah

1. Okrajni ljudski odbori trgovini in preskrbi niso posvečali potrebne pozornosti. Tovariše, ki bi jim moralo biti glavno delo v trgovini, so zaposljevali z drugimi nalogami. Zaradi tega je delo trgovinskega poverjeništva v glavnem pomenilo le suho administrativno poslovanje in mehanično razdeljevanje nakazanih kontingentov.

2. V celotnem aparatu, od ministrstva preko okrajnih pa vse do krajevnih ljudskih odborov, ni bila uvedena kontrola realnosti potreb po živilskih nakaznicah in količinah hrane, nitj nad trošenjem živil. To je omogočalo razne malverzacije, prikrivanje, protežiranje, kar oškoduje tako državni prehranbeni fond kakor potrošnike.

3. V nekaterih primerih je bilo ugotovljeno, da so uslužbenci trgovinskih poverjeništev pri Okrajnih ljudskih odborih oziroma nameščenci okrajnih magacinov zakrivili, da živila zajamčene preskrbe niso bila pravočasno razdeljena. Zaradi tega so potrošniki prejeli živila na pripadajoče obroke šele na koncu, namesto v začetku meseca.

4. V precejšnjem številu pregledanih poslovalnic je bilo ugotovljeno, da nevestni uslužbenci oškodujejo potrošnike na razne načine, kakor: z nepravilnim tehtanjem, z napačnim rezanjem živilskih nakaznic, s prodajo kruha, ki nima predpisane teže itd. V nekaterih mlinih so kontrolni organi ugotovili, da zaradi nepravilnega mletja kvaliteta mlevskih izdelkov ne ustreza predpisom. Ljudski odbori skoraj povsod zanemarjajo kontrolo nad klanjem živine, namenjene za zajamčeno preskrbo, zaradi česar je mesarjem omogočeno, da samovoljno določajo odstotek klavnosti. Na ta način se ustvarjajo viški, katerih velik del poslovalnice, pekarne oziroma mesarije ne javljajo okraju, zaradi česar so možne v zvezi s tem razne malverzacije kakor tatvine, prodaja na svobodnem trgu itd. V pregledanih poslovalnicah je kontrola ugotovila cca 10 vagonov moke ter preko 4 varone maščob kot prikrite količine. V pretežni večini primerov, kjer so bili ugotovljeni nepriJavljeni viški, so vodili poslovalnice bivši trgovci.

5. V zvezi z odkupi sta najvažnejši dve ugotovitvi in sicer:

a) da je veliki kmet sorazmerno manj obremenjen z obvezno odajo kakor mali in srednji kmet,

b) da mali in srednji kmet v glavnem zadoste obvezni oddaji ali pa oddajo celo več, veliki pa očitno sabotirajo izpolnitev predpisane obvezne oddaje; nadalje, da upravni organi niso polagali zadostne pažnje na izterjavo obveznosti prav pri velikih kmetih.

Da se naštete slabosti v našem trgovskem aparatu čim prej odstranijo, so kontrolni organi podvzeli neposredno na terenu vrsto organizacijskih ukrepov; v primerih pa, kjer je jasno, da gre za škodljivstvo ali veliko malomarnost, so izrekli kazni, oziroma odstopili posamezne primere v kaznovanje pristojnim organom.

Kontrolni organi so izrekli več disciplinskih kazni po zakonu o splošni državni kontroli (opomin, pismeni ukor, javni ukor, strogi javni ukor, denarna kazen v višini 10 % čistih enomesečnih prejemkov). V težjih primerih so bili krivci predani javnemu tožilstvu zaradi uvedbe kazenskega postopka, v 12 primerih pa je bila odrejena takojšnja odstranitev uslužbenca z dosedanjega službenega mesta.

Navajamo nekatere značilnejše primere kaznovanja:

1. Zaradi zanemarjanja službenih dolžnosti, kar je imelo za posledico napačno izvajanje odkupne politike na terenu, sta bila odstranjena z dosedanjega službenega mesta in predana javnemu tožilstvu Franc List in Anton Jeran, uslužbenca Uprave za odkup pri ministrstvu trgovine in preskrbe. Poleg tega je bil Franc List kaznovan disciplinsko s strogim javnim ukorom. Odgovornost omenjenih uslužbencev je toliko večja, ker sta poznala pravilno linijo glede odkupov, a sta jo z napačnimi direktivami, ki sta jih pismeno ali ustno prenašala na okrajni odkupni aparat, povzročila grobe napake pri izvajanju odkupov.

2. Miran Petric, poverjenik za trgovino in preskrbo okrajnega ljudskega odbora Črnomelj, je izdajal na škodo potrošnikov zajamčene preskrbe brez vsake evidence posebna in izredna nanakazila, zanemaril je evidenco nad zalogami in protrošnjo živil ter v celoti zanemarjal svoje službene dolžnosti. Kaznovan je bil po zakonu o splošni državni kontroli z disciplinsko kaznijo.

3. Ervin Hude, poverjenik za trgovino in preskrbo okrajnega ljudskega odbora Kočevje, je nepravilno izdajal posebna in izredna nakazila na škodo potrošnikov zajamčene preskrbe in sporočal ministrstvu za trgovino in preskrbo netočne podatke o zalogah in potrošnji živil v okraju. Kaznovan je bil po zakonu o splošni državni kontroli z disciplinsko kaznijo.

4. Drago Komerički, poverjenik za trgovino in preskrbo pri okrajnem ljudskem odboru Celje-mesto je zanemaril kontrolo nad pekarnami v Celju in s tem zakrivil, da je v pekarnah nastal zaradi nepravilne peke višek 2599 kg moke na škodo potrošnikov. Kaznovan je bil po zakonu o splošni državni kontroli z disciplinsko kaznijo.

5. Franc Kanižar, referent za preskrbo okrajnega ljudskega odbora Maribor-okolica, bivši trgovec, je dopuščal podrejenim uslužbencem izdajanje izrednih in posebnih nakazil ter ni ničesar ukrenil zoper nepravilno gospodarjenje z živilskimi zalogami. Zanemarjal je svoje službene dolžnosti v celoti, posebej pa še kontrolo nad podrejenimi uslužbenci. Izročen je bil javnemu tožilstvu in odstranjen iz službe.

6. Franc Skok, upravik okrajnega magazina Idrija, je zakrivil v septembru in oktobru t. l. prepozno delitev mlevskih izdelkov, čeprav je razpolagal z zadostnimi zalogami. Kaznovan je bil z disciplinsko kaznijo in bil predan javnemu tožilstvu.

7. Anton Košar, skladiščnik okrajnega magazina v Veržeju, je zanemaril red in čistočo v skladišču žita, ki leži razmetano po hodnikih in stopnicah ter je načeto od moljev. Izročen je bil javnemu tožilstvu, disciplinsko kaznovan in odstranjen iz službe.

8. Jože Gregorič, upravnik okrajnega magazina Kamnik, je zanemaril nadzorstvo nad skladiščem, v katerem se je pokvarilo večje število konzerv in so nastali nepojasnjeni viški ter primanjkljaji živil. Kaznovan je bil z disciplinsko kaznijo in izročen skupno s skladiščnikom Ivom Humarjem javnemu tožilstvu.

9. Krista Vrščaj, uslužbenka okrajnega ljudskega odbora Maribor okolica, je izdajala posebna in izredna nakazila ter zanemarila evidenco zalog živil pri maloprodajalcih in obračunavanje z njimi. Višjim državnim ustanovam je sporočala izmišljene podatke. Odstranjena je bila iz službe in predana javnemu tožilstvu.

10. Ivan Kričej, poslovodja gozdarskega magazina Vuzenica, bivši trgovec, je imel veljke neevidentirane viške živil ter je skušal pred kontrolnimi organi skriti večjo količino masti. Kaznovan je bil z disciplinsko kaznijo in predan javnemu tožilstvu.

11. Ivan Javornik, uslužbenec krajevne mesarije v Grosuplju je prodajal meso neopravičenim osebam in s tem prikrajšal upravičene potrošnike. Kaznovan je bil z disciplinsko kaznijo in predan javnemu tožilstvu.

12. Mesarija KLO Črnomelj je samovoljno in kljub zadostni zalogi skušala delavcem znižati obroke mesa od 1.5 kg na 0.5 kg. Ko so se delavci proti temu pritožili, jih je eden izmed uslužbencev grobo zavrnil in zagrozil, da jih bo vrgel iz lokala. Krivci so bili predani javnemu tožilstvu.

Poudariti je treba, da se večina uslužbencev v našem trgovskem aparatu zaveda svojih nalog in ima pravilen odnos do nove socialistične trgovine, zaradi česar zaslužijo vso pohvalo. Upravičeno bi bilo nagrajevanje najboljših med njimi, česar pa kontrolni organi med pregledom niso zasledili.

Izvršeni kontrolni pregled je odkril številne slabosti v delu samega trgovskega aparata. Te slabosti je treba odpravljati z vso doslednostjo. Potrošniki sami naj pri tem sodelujejo z organi drž. uprave, ker konkretne nepravilnosti neposredno občutijo. Potrebno je, da odgovorne krivce na licu mesta razkrinkajo, odnosno javijo na merodajna mesta.

Z odkrivanjem in energičnim odpravljanjem opisanih slabosti in pomanjkljivosti v delu našega trgovskega aparata se bo funkcioniranje preskrbe delovnih ljudi lahko v veliki meri zboljšalo.

Ljubljana, 7. decembra 1948.

Kontrolna komisija Ljudske republike Slovenije

Novatorji in racionalizatorji, ki skrbijo za čim večjo varnost potnikov in prometa

V soboto popoldne bodo imenovali v sekciji za zveze in varnostne naprave pri direkciji za eksploatacijo železnic v Ljubljani racionalizatorje, novatorje in udarnike, nagradili in pohvalili bodo najboljše iz tega delovnega kolektiva. V nedeljo pa bodo odprli razstavo najboljših in najpomembnejših del, ki so jih izdelali delavci v delavnicah te sekcije. Ljubljančani bodo imeli v prostorih sekcije na Celovški cesti štev. 6 priliko spoznati trud, požrtvovalnost in veliko skrb tega delovnega kolektiva za čim večjo varnost potnikov in prometa.

TOČNA URA — VEČJA VARNOST

Rajko Faninger, urar, bo imenovan za novatorja, ker je po svoji lastni zamisli izdelal novo vrsto ure, ki bo vsako minuto napovedovala točen čas. S to uro bodo zvezane po telefonskih vodih vse železniške postaje v Sloveniji. Kadarkoli bo službujoči prometnik v dvomu glede točnosti postajne ure, bo kratko in malo poklical telefonsko številko 7, ki ga bo v tistem trenutku zvezala z uro. Slišal bo udarce sekund te ure in kasneje znake, ki mu bodo točno povedali čas.

Ura je zelo komplicirana, sama se navija, ter deluje na uteže in električni pogon. Sestavljena je iz 940 delov. Tej uri je tovariš Faninger posvetil leto dni. Delal je največ v prostem času in s tem svojim požrtvovalnim delom izpopolnil veliko vrzel, ki jo je občutil naš železniški promet. Novator Faninger je skromen mož. Njegovo delo in njegove besede povedo, da je človek velike delovne zavesti in predanosti domovini, ki jo nad vse ljubi, kar dokazuje njegovo dosedanje delo in kar dokazujejo njegovi načrti, ki jih ima za bodočnost. Pravi, da je vesel, ker dela v takem delovnem kolektivu, kakršen je kolektiv sekcije za zveze in varnostne naprave. Ponosen je, da bo tudi njegovo delo prispevalo svoj delež za izboljšanje varnosti našega železniškega prometa.

Pri povezavi ure z avtomatsko centralo sta mu pomala tovariša Jože Vidmar, nadzornik elektrozvez, in Ivan Kokošinek, mehanik elektrozvez, ki bosta imenovana za racionalizatorja.

DIRIGENTSKI TELEFON

Na železniških postajah smo večkrat priča, kako mora službujoči prometnik skakati od enega do drugega telefona. Da bo temu enkrat za vselej odklenkalo, sta se potrudila tovariša **Jože Vidmar** in **Ivan Kokošinek**, ki sta uredila dirigentski telefon. Ta telefon bo zamenjal vse stare glasovne in druge zastarele naprave v prometnih uradih. Ima to prednost, da so vse komande združene v majhni omarici, s pomočjo katere prometnik veliko laže vodi promet. Povezava s progo je veliko boljša in prometnik takoj opazi na svetlobnih znakih, kdo ga kliče. Dirigentski telefon je poleg vseh železniških linij zvezan tudi z železniško avtomatsko centralo.

Na ta način bodo rešeni naši pridni prometniki nepotrebnega tekanja in izgube časa, kar bo tudi mnogo pripomoglo k čim rednejšemu prometu. Sedeli bodo za mizo in vodili promet, kakor dirigent vodi orkester. S prometnikom vred pa bomo tema dvema zaslužnima racionalizatorjema hvaležni tudi mi, ki imamo opravka z železnico in potovanjem.

Rajko Faninger ob svoji uri ki napoveduje točen čas

TRETJI RACIONALIZATOR

Govoril sem tudi s tretjim racionalizatorjem, tovarišem **Matkom Senico,** ki prinaša pred človeka svoje izdelke, kakor otrok, ki je bil pravkar obdarovan z najdragocenejšimi igračami. On ima za seboj že več pomembnih uspehov, najnovejši pa je »ježe, ki služi za pritrditev telefonskih priključkov v automatski centrali. Ta »ježe kar nekam nerad roma iz inozemstva k nam. Da se bomo tudi v tem pogledu s časom osamosvojili, je dokaz Seničin »ježe, ki ga je sam v svoji delavnici izdelal. Tudi plan ne bi bil izpolnjen, če ne bi Senica vložil trud in veliko požrtvovanje v to delo. Senica pravi, da vzame izdelava takega »ježa« le tri ure časa in v bodoče, ko se bodo izdelave še bolj privadili, bodo potrebovali še manj časa.

V soboto bodo razen novatorja in racionalizatorjev razglasili tudi ena in dvajset udarnikov in večje število pohvaljenih in nagrajenih. Mi vsi, ki znamo ceniti trud naših železničarjev, pa si bomo v nedeljo ogledali pomembno razstavo v delavnicah na Gosposvetski cesti, kjer bomo imeli priliko spoznati trud in uspehe najboljših iz teh delavnic.

Okrepitev Ljudske fronte v LR Hrvatski

V vsej LR Hrvatski so že končali volitve v osnovne organizacije Ljudske fronte. V predvolivni kampanji se je vključilo v organizacijo Ljudske fronte veliko število novih članov, tako da je sedaj v večini središč LR Hrvatske vpisanih v Ljudsko fronto okrog 95 odstotkov volivcev.

Pri nadaljnjem delu bodo posvetili več pozornosti političnemu delu in uvedbi evidence, ki je nujno potrebna za planiranje dela okrajnih in mestnih frontovskih organizacij. V vseh organizacijah bodo začeli ustanavljati skupine in krožke, ki bodo obdelovali gradivo V. kongresa KPJ, narodnoosvobodilne borbe in gradnje socializma v naši državi. Razen tega bodo krožki prirejali sestanke, na katerih bodo obravnavali različna gospodarska vprašanja in razlagali uredbe. Da bi po vaseh dvignili število naročnikov na liste in časopise, bodo sestavili skupine ustnih časopisov, katerih naloga bo čitati kmečkim delovnim množicam različen tisk.

Vse osnovne organizacije so se že lotile planiranja dela in akcij za leto 1949, da bi zbrale gradivo za mestne in okrajne konference Ljudske fronte, ki bodo v vsej LR Hrvatski 19. t. m. Na konferencah okrajnih in mestnih frontovskih organizacij bodo poročali o delu v letu 1948 in stavili predloge planov za leto 1949. Na konferencah bodo izvolili okrajne in mestne organe in postavili odbore Ljudske fronte.

Velik uspeh delovnih brigad v Bosni in Hercegovini

V podjetjih Bosne in Hercegovine je delalo v prvi izmeni 217 posebnih brigad Ljudske fronte, v katerih je bilo vključenih okrog 25.000 frontovcev. Veliko število brigad se bo po enem mesecu dela v podjetjih vrnilo v svoje kraje, na njihovo mesto pa so pričele prihajati nove frontovske brigade. Tako je v zadnjem času prispelo v razna podjetja 116 novih posebnih brigad Ljudske fronte, ki štejejo okrog 13.000 frontovcev. Največ brigad dela na gozdnih delovišćih, nato pri železniških gradbenih delih in v rudnikih.

Večina brigad dosega dober učinek in s tem zelo pomaga podjetjem pri izvrševanju planskih nalog. Posamezne brigade bodo ostale v podjetjih dalje časa. Tako se je frontovska brigada iz brčanskega okraja zavezala, da bo ostala v rudniku črnega premoga »Tito« v Banovićih 6 mesecev.

V posebne brigade Ljudske fronte je vključenih tudi okrog 2000 žena, od katerih je bilzu 1400 samo iz visočkega okraja. Ženska frontovska brigada iz področja Ričice v visočkem okraju, ki dela v podjetju »Nemar« v Kaknju, si je osvojila desetdnevno prehodno zastavico gradišča.

Pred kongresom SKOJ-a in LMJ

V kamniškem okraju so vključili 800 novih mladincev v organizacijo

Do nedavna ni bilo posebne omembe vredno delo mladine kamniškega okraja, saj se z razen nekaj uspelimi akcijami niso v ničemer posebno izkazali. Ko so spremenili svoj odbor, so se spremenile tudi metode dela v organizaciji. Spoznali so eno: premalo nas je, naša mladinska fronta je prešibka, zato ne uspemo. Treba bo pritegniti vso mladino v našo organizacijo. V okraju so bile še mnoge vasi — skoraj vsa oddaljena hribovska naselja — kjer mladina sploh ni bila organizirana. Stopimo do te mladine — je sklenil novi okrajni odbor — peš, da, četudi štiri ure in še več. Vsak mladinec nam bo dragocen. Ponesimo v njihovo zapuščeno vas pesem, godbo, igro.

Tako so tudi storili in uspehi niso izostali. Že samo v predkongresnem tekmovanju so ustanovili pet novih mladinskih aktivov — skupno pa so v zadnjih mesecih vključili 800 novih članov v organizacijo.

V predkongresnem tekmovanju so imeli mladinski aktivi pogoste posvete in konference. Največ so razpravljali o vprašanju razširitve in okrepitve mladinske organizacije. Tudi na teh posvetovanjih so se posluževali novega načina pritegnitve mladine. Ko so v tovarni Induplat sklicali tako posvetovanje, so obenem nastopili z lepo mladinsko prireditvijo. Tega sestanka se je udeležilo preko 800 mladincev. Takega uspeha mladinska organizacija v Kamniku še ni doživela. Do začetka novembra letos je v tej tovarni bilo od 400 mladincev organiziranih komaj 50, danes pa jih je že nad 300.

Najboljši kmečki mladinski aktiv je Bukovca, zato si je priboril prehodno zastavico. Vsi člani tega aktiva so se letos 100 odstotno udeležili zveznih in republiških akcij, pomagajo pri gospodarskih in drugih akcijah. Mladinski aktiv Bukovca je tudi edini v okraju, ki ima reden načrten študij. Ima tudi najtesnejšo povezavo z vsemi množičnimi organizacijami.

Drugi najboljši kmečki aktiv je Lukovica, ki tekmuje z mladino v Bukovci. V iznajdljivosti pa prednjači mladina Lukovice pred drugimi mladinskimi aktivi. To so lukovški fantje in dekleta nedavno dokazali, ko so sami napeljali elektriko na gradišče zadružnega doma, da so tako lahko delali tudi ponoči, ker jih je čez dan poljsko delo zadrževalo.

Izmed delavskih aktivov je najboljši aktiv gradbenega podjetja Domžale. Mladinci tega aktiva so v zadnjem mesecu napravili 2000 ur. Letos je ta mladinski aktiv napravil pri popravljanju cest in zadružnih domovih preko 15.000 prostovoljnih delovnih ur.

V kamniškem okraju so tri obrtne šole — dve tovarniški ter srednja tehnična usnjarska v Domžalah, ki je najboljša od teh šol. Ta je napovedala predkongresno tekmovanje vsem šolam v okraju. Pred domžalsko gimnazijo prednjači kamniška gimnazija, ki je v predkongresnem tekmovanju zelo izboljšala disciplino in za 30 odstotkov dvignila učne uspehe. Do kongresa so se ti mladinc zavezali dvigniti učne uspehe za 65 odstotkov. Tudi sicer je ta mladina zelo razgibana. Poleg skoro vsakdanjega ideološkega študija ima tri pevske zbore, ki sodelujejo pri kulturno-prosvetnih prireditvah, ki so v malem obsegu malodane vsak teden.

Da se bo mestna mladina čim bolj povezala s kmečko mladino, bodo že v drugi polovici tega meseca ustanovili v okraju 15 kmečkih tečajev. Za te tečaje kaže kmečka mladina izredno zanimanje.

«Doslednost, vera vase in v svoje svetovno naziranje imponira vselej in zmirom, omamlja in vabi k sebi...«

»Vsako svetovno naziranje... mora biti enotno in celotno in ne sme trpeti nobenih koncesij, nobenih ozirov, nobenega omahovanja. Ali »da«, ali »ne«, tako se mora postaviti beseda. Sovražniku boj, polovičarstvu pa zaničevanje.

Ivan Cankar

Plenarna seja Generalne skupščine OZN

Tretje zasedanje Generalne skupščine v Parizu bo 11. decembra prekinjeno

in se bo nadaljevalo 1. aprila 1949 v Lake Successu

Pariz, 6. dec. (Tanjug) Na današnji plenarni seji Generalne skupščine je glasovalna večina sprejela predlog, naj se tretje zasedanje Generalne skupščine 11. decembra prekine in nadaljuje 1. aprila 1949 v Lake Successu.

Med debato so predstavniki demokratičnih držav nastopili odločno proti temu predlogu. Šef sovjetske delegacije **Višinski** je poudaril, da se bo nadaljevalo letošnje zasedanje v aprilu samo zato, ker vsebuje dnevni red toliko vprašanj, ki nasprotujejo Ustanovni listini OZN in bi jih sploh ne bilo treba proučevati v OZN. Nadaljevanje Generalne skupščine v prihodnjem letu je samo izguba časa, razen tega pa še obremenitev proračuna OZN za pol milijona dolarjev, kolikor bo stalo pettedensko delo v Lake Successu.

Plenum Generalne skupščine je stopil danes v poslednjo fazo svojega letošnjega zasedanja v Parizu. Čeprav so imeli razni komiteji Generalne skupščine doslej rekordno število sej, večina komitejev vendarle ne bo mogla rešiti vseh vprašanj svojega dela na dnevnem redu. Mnenja so, da bodo na dnevnem redu političnega komiteja po 11. decembru ostala nerešena še naslednja vprašanja: usoda bivših italijanskih kolonij v Severni Afriki, ravnanje z Indijanci v Južnoafriški uniji in vprašanje Francove Španije. Ta komite je mogel kljub pospešenemu delu in številnim nočnim sejam v zadnjem času odpraviti s svojega dnevnega reda samo štiri vprašanja: vprašanje atomske enrgije, vprašanje prepovedi atomskega orožja, znižanje oboroženih sil petih velesil za eno tretjino, tako imenovano grško vprašanje in vprašanje Palestine. Sedaj proučuje komite korejski problem in ga bo proučeval verjetno do konca letošnjega zasedanja.

Posebni politični komite, ki je delal s posebno naglico, je rešil dosedaj tri vprašanja: vprašanje podaljšanja dela tako imenovane male skupščine, vprašanje sprejema novih članov v OZN in problem glasovanja v Varnostnem svetu. V komiteju pravkar razpravljajo o poročilu tako imenovane male skupščine, ki se nanaša na metode za zboljšanje mednarodnega sodelovanja na političnem področju, verjetno pa je, da bo komite rešil do 11. decembra tudi vprašanje sestave stražarskih odredov Združenih narodov. Tako bi ostalo za aprilsko nadaljevanje Generalne skupščine v Lake Successu od dnevnega reda tega komiteja samo še proučevanje poročil Varnostnega sveta.

Komite št. 3 Generalne skupščine je proučil nekaj poročil izvršilnega odbora mednarodne organizacije za pomoč otrokom in bo verjetno do 11. decembra v celoti proučil tretji del poročila gospodarsko-socialnega sveta in besedilo deklaracije o človečanskih pravicah, ne bo pa utegnil začeti s proučevanjem dveh najvažnejših točk dnevnega reda — o svobodi informacij in vprašanje razseljenih oseb.

Komiteja štev. 5 in 6 bosta verjetno do konca letošnjega zasedanja rešila vsa vprašanja svojega dnevnega reda.

Po debati, ki je trajala ves dan, je angloameriški blok odklonil načrt češkoslovaške resolucije s 34 proti 6 glasovom slovanskih delegacij, dočim 8 delegacij ni glasovalo.

Komite je sklenil, da bo poklical ameriškega agneta v Koreji Čana, predstavnika tako imenovane južnokorejske vlade, ki že več tednov čaka v Parizu, da bi pomagal ameriški delegaciji uzakoniti v Generalni skupščini kolonizatorsko politiko v Južni Koreji in zgraditi novo imperialistično oporišče na Tihem oceanu proti Sovjetski zvezi.

Poraz angloameriškega bloka v komiteju za socialna vprašanja

V komiteju za socialna vprašanja je dokončno propadel poskus angloameriškega bloka, da bi z resolucijo o človečanskih pravicah odstranil jugoslovanski amandma, ki zahteva, da je treba pravice, ki jih oznanja deklaracija, razširiti tudi na prebivalstvo nesamoupravnih ozemelj in ozemelj pod skrbništvom.

Redakcijski pododbor 11 članov je jugoslovanski amandma, potem ko so ga v komiteju že sprejeli, pod pritiskom delegatov ZDA, Velike Britanije in Francije silno vsebinsko spremenil in tako spremenjeno besedilo priključil odredbi druge deklaracije kot manj važen sestavni del te odredbe, čeprav je delegat FLRJ zahteval, da morajo vnesti amandma v deklaracijo kot samostojno odredbo.

Jugoslovanski delegat **Ljuba Radovanović** je ostro protestiral proti nezaslišanemu manevru redakcijskega pododbora in izjavil, da komite po svojem mandatu nima prav nobene pravice vnašati kakršne koli vsebinske spremembe v besedilo jugoslovanskega amandmaja.

Kljub pritisku delegacij ZDA in Velike Britanije, ki sta hoteli nasilno spremembo jugoslovanskega besedila prikazati kot domnevno procedurno spremembo, je komite z večino glasov sprejel sklep, s katerim ugotavlja, **da je redakcijski pododbor samovoljno in neupravičeno kršil svoj mandat, s tem, da je spremenil vsebino prvotnega besedila v jugoslovanskem amandmaju.**

Delegacija Velike Britanije pa, ki se ni mogla sprijazniti s takšnim sklepom komiteja, je skušala za vsako ceno preprečiti, da bi prišlo prvotno besedilo jugoslovanskega amandmaja znova v razpravo. **Britanski poskus je propadel, ker ni dobil potrebne dvetretjinske večine glasov.** Tako so potem, ko so bili dvakrat zapovrstjo odkriti in premagani manevri britanske in ameriške delegacije, **jugoslovanski amandma vendarle dokončno vnesli v deklaracijo o človečanskih pravicah v prvotni obliki kot samostojno odredbo, ki razglaša razširitev deklaracij na slehernega posameznika, ki pripada prebivalstvu nesamoupravnih ozemelj in ozemelj pod skrbništvom.**

Vprašanje neodvisnosti Koreje

Politični komite je odklonil sodelovanje predstavnika LR Koreje, pač pa je povabil predstavnika južnokorejske vlade

Pod pritiskom delegacije ZDA je začel politični komite proučevati danes tako imenovano vprašanje neodvisnosti Koreje in odklonil predlog, da bi glede na kratek čas, ki še preostaja do konca letošnjega zasedanja Generalne skupščine, proučil vprašanje usode bivših italijanskih kolonij v Severni Afriki.

Z isto silovitostjo, s katero se je med debato o Grčiji uprl jugoslovanskemu predlogu, naj bi pozvali na zasedanje predstavnika začasne demokratične vlade Grčije, se je ameriški delegat danes uprl predlogu češkoslovaške delegacije, naj bi Generalna skupščina pozvala na zasedanje predstavnika demokratične vlade Korejske ljudske republike. **Načrt češkoslovaške resolucije so podprli delegati Poljske, Jugoslavije, Ukrajine, Bele Rusije in Sovjetske zveze, ki so poudarili, da vprašanja usode kakega naroda ni mogoče reševati brez sodelovanja resničnega predstavnika tega naroda.** Ker se je bal, da bi res poklicali pravega predstavnika Koreje na Generalno skupščino, je delegat ZDA **Dulles** zahteval, naj češkoslovaškega predloga sploh ne prouče, ampak v skladu s predlogom kitajske delegacije povabijo predstavnika lutkovne vlade Južne Koreje, ki so jo ameriške okupacijske oblasti sestavile iz pomagačev ameriških imperialistov.

Šef ukrajinske delegacije **Manuilski** je dejal, da je to spletkarjenje ameriške delegacije nedopustno nasilje nad osnovnimi življenjskimi interesi in pravicami korejskega ljudstva, ker so potekale volitve v Južni Koreji pod ameriško okupacijo v istih pogojih, kakor nekoč plebiscit o hitlerjevski Nemčiji.

Sovjetski delegat **Malik** je ostro nastopil proti Dullesovemu predlogu in navedel vrsto neizpodbitnih dejstev o režimu nasilja v Južni Koreji. Poudaril je, da je vse korejsko ljudstvo obsodilo in odločno protestiralo zoper separatne volitve v Južni Koreji. S splošne korejske konference 19. aprila je 56 političnih strank in množičnih organizacij Severne in Južne Koreje objavilo deklaracijo, s katero so apelirale na vlади ZDA in Sovjetske zveze, naj odpokličeta svoje čete iz Koreje, protestirale zoper odlok o separatnih volitvah v Južni Koreji ter zahtevale splošne korejske volitve in uvedbo neodvisne in suverene Korejske republike.

Sovjetska vlada je že sklenila, da bo odpoklicala svoje čete iz Severne Koreje, medtem ko jih vlada ZDA noče odpoklicati, ker hoče spremeniti Južno Korejo v svojo kolonijo in protisovjetsko vojaško oporišče na Daljnem vzhodu. V avgustu letošnjega leta so bile splošne svobodne demokratične volive v Severni in Južni Koreji, na katerih je 85 % vseh volivcev, torej absolutna večina korejskega ljudstva, izvolilo s tajnim glasovanjem vrhovni zakonodajni organ — korejsko ljudsko skupščino in sestavilo demokratično vlado demokratične ljudske republike Koreje. Korejska vlada ima v svojem programu združitev Severne in Južne Koreje in uvedbo neodvisne in suverene korejske države. **Vlada korejske ljudske republike je edina zakonita vlada vsega korejskega ljudstva. Zato smatra sovjetska delegacija kot nujno, da je treba poklicati njenega predstavnika v Generalno skupščino. Vprašanje neodvisnosti Koreje je stvar korejskega ljudstva.**

Osvobodilna vojna na Kitajskem

22 Čangkajškovih divizij je tik pred popolnim uničenjem

Severni Šensi, 7. dec. Agencija Nova Kitajska poroča:

Zaradi močnih udarcev narodno osvobodilne armade Kitajske so pretrpele tri Čangkajškove armadne skupine, močne 22 divizij, v bojih okrog Hsučoua velikanske izgube in so sedaj tik pred popolnim uničenjem. Ker so narodno osvobodilne armade Kitajske osvobodile Hsučou, so se poskušali rešiti ostanki Čangkajškovih čet z begom proti jugu. Toda 50 km južneje, na meji med Honanom in Kiangsuom, so naletele na narodno osvobodilne armade, ki jim je uspelo skleniti obroč okrog poraženih ostankov kuomintangovih armadnih skupin. Samo v bojih 2. do 4. decembra so enote narodno osvobodilne armade Kitajske onesposobile 20.000 kuomintangovih vojakov, med njimi so jih več kot 14.000 ujele in zaplenile 300 kamionov, 5 tankov in 5 oklopnih voz.

Obkoljene armadne skupine spadajo v drugo armadno skupino generala Čia Čing Čuana. Med njimi so znana Čangkajškova peta armada, ki so jo izvežbali Američani, 13. armadna skupina in 14. armadna skupina Sun Juan Lianga. Armadna skupina generala Hsuan Cveja je še vedo obkoljena in ogrožena jugozapadno od Suhsiena, 50 milj južno od Hsučoua.

Protest medzavezniške agencije za reparacije

New York, 6. dec. (Tass). Kakor poroča bruseljski dopisnik »New York Times«, je poslala medzavezniška agencija za reparacije ameriškemu ministru za zunanje zadeve pred kratkim odločen protest proti upravi za izvajanje Marshallovega načrta, ki je odredila ustavitev demontiranja 10 nemških podjetij, določenih za reparacije.

V Debreczen je prispelo 2500 bivših vojnih ujetnikov, ki so se vrnili iz Sovjetske zveze.

KONGRES MEDNARODNE DEMOKRATIČNE FEDERACIJE ŽENA

Žene uživajo enakopravnost samo v državah ljudske demokracije

Na nadaljevanju drugega kongresa Mednarodne demokratične federacije žena v Budimpešti je ameriška delegatka Helena Philips poročala o gospodarskih ter političnih pravicah žena. Po poročilu se je razvila diskusija, ki so se je udeležile delegatke več držav. V diskusiji o referatu glede ženskih pravic je govorila v imenu jugoslovanske delegacije tov. **Vanda Novosel**, ki je poudarila, da so žene dosegle popolno enakopravnost samo v tistih državah, kjer je oblast v rokah ljudstva, kjer ni izkoriščanja človeka po človeku, kjer dosledno izvajajo načela nacionalne in plemenske enakopravnosti, v državah, ki odločno stoje na braniku demokracije, miru in dela, kjer gradijo boljše življenje ljudstvu, to je v Sovjetski zvezi in državah ljudske demokracije.

Jugoslovanska predstavnica je nato navedla uspehe, ki smo jih dosegli pri uresničevanju enakopravnosti jugoslovanskih žena. Danes dela v ljudski oblasti in sodeluje pri upravljanju države v petih ljudskih republikah 7449 žena, članov ljudskih odborov, 22 žena imamo poslancev v Ljudski skupščini FLRJ, 46 žena pa je poslancev v skupščinah ljudskih republik. Odstotek delavk, ki so zaposlene v posameznih industrijah, je naslednji: v tekstilni 68 %, tobačni industriji 75 %, v grafični 64 %, v elektroindustriji 31,4 % itd. Če primerjamo z 1947. letom, je naraslo število zaposlenih žena v industriji v 1948. letu za 60,9 %. Velikansko število žena delavk se uspošabja. Ženska mladina neovirano in ob velikanski podpori iz državnih virov obiskuje raznovrstne šole. Žene prodirajo postopno v najraznovrstnejše poklice. Številne žene so na vodilnih mestih v državni upravi in celo ministri ljudskih republik. Muslimanke snemajo feredže in na stotisoče žena sodeluje pri velikanskih prostovoljnih delih za zgraditev države. Skrb za zaščito mater in otrok se zrcali v številu dečjih domov, jasli, zavetišč in posvetovalnic, ki zmagoslavno objavljajo začetek zares novega življenja, ki ga gradimo za žene-matere v Jugoslaviji.

Značaj Antifašistične fronte žena se je danes v dobi izgradnje socializma, ko so si žene že pridobile enakopravnost, znatno spremenil. Osnovne množice kmetic sodelujejo v političnem življenju, se seznanjajo s smotrnim gospodarstvom, številne pa so steber delovnih zadrug, voditeljice brigad, traktoristke itd. Toda pri vsem tem je ta borba med starim in novim med ostanki kapitalizma in silami napredka, socializma zaradi gospodarske zaostalosti podeželja še danes torišče silovite borbe za novo proti vsemu staremu, proti vsemu tistemu, kar je na poti dokončni preobrazbi. Zato je delo na vasi in borba, da bi množice delovnih kmetic privedli v bolj organizirano in vztrajnejšo borbo za socialistično izgradnjo, ena glavnih nalog naše organizacije. To borbo za nadaljnji dvig, prevzgojo in aktivizacijo kmečkih delovnih žena smatra Antifašistična fronta žena Jugoslavije za eno največjih zmag, ki jo hoče doseči.

V imenu francoskih žena se je rudarjeva žena Julie Winter zahvalila za pomoč, ki so jo demokratične žene vsega sveta poslale francoskim rudarjem v njihovi ogorčeni borbi proti domačim agentom imperializma. Poudarila je, da so žene rudarjev vztrajale s svojimi možmi do konca borbe, v kateri so francoski rudarji razkrinkali francosko vlado, ki je v službi ameriških imperialistov in okrepili demokratično enotnost francoskega ljudstva.

Delegatka ZDA Mary Reedhog je v svojem govoru izjavila, da želi pretežna večina ameriškega ljudstva mir in svobodo, ki jo ograža peščica ljudi. Za svojo največjo dolžnost smatrajo preprečevanje vojnohujskaškega delovanja te skupine.

Med zasedanjem so prebrali pismo podpresednice mednarodne demokratične federacije žena **Dolores Ibarruri**, ki se zaradi bolezni ni mogla udeležiti kongresa. V svojem pismu poudarja, da španske žene ne bodo prenehale z dosedanjo borbo in se ne bodo odrekle zmagam. Zato pozivajo demokratične žene vsega sveta, naj še bolj energično nadaljujejo s svojo borbo proti frankističnemu terorju, naj zahtevajo od svojih vlad, da bodo odrekle sleherno pomoč krvavemu Francovemu režimu in podprle špansko ljudstvo v borbi za uvedbo demokracije in republike v Španiji.

Na predlog ameriške delegatke je kongres v tem smislu poslal OZN brzojavko.

Drugi dan zasedanja je vodja italijanske delegacije Maria Maddalena Rossi poročala o nalogah mednarodnega gibanja žena v borbi za mir in demokracijo. V poročilu je poudarila, da ni dovolj, če si mir samo želimo, temveč se moramo zanj tudi odločno boriti.

Predstavnica svobodne Kitajske Lu Čuj je opozorila na dejstvo, da so veliki uspehi, ki jih je dosegla kitajska ljudska armada v borbi proti Čangkajšku dokaz, da so vojni hujskači, ki služijo ameriškim imperialistom in jim pomagajo, da bi mogli gospodariti nad vsem svetom, na Kitajskem doživeli popoln poraz.

Predstavnica grške delegacije Krista Hadjiva-Siliu je s pretresljivimi besedami opisala vojna opustošenja in grozovitje teror monarhofašistov. Poudarila je, da se početje Angloameričanov v Grčiji prav v ničemer ne razlikuje od zahrbtnosti in hudobnosti nemških okupatorjev. V grški ljudski vojski je 15 % žena. Sile grških demokratičnih žena postajajo kljub vsem preganjanjem vedno bolj prekaljene v borbi proti imperializmu in njihovim grškim plačancem.

V imenu sovjetske delegacije je govorila Nina Popova, ki je opozorila na vojnohujskaško početje in oboroževanje v ZDA in Angliji. Poudarila je, da je treba razkrinkavati vojne hujskače. Po vsem svetu se razlega svečana prisega več sto milijonov žena: »Hočemo mir!« Stotine milijonov žena po vsem svetu morajo vedeti, da so najbolj zagrizeni sovražniki miru in varnosti vseh narodov na svetu prav napadalne klike ZDA in Anglije. Sovjetske žene se bodo vselej odločno borile za mir, proti vojnim hujskačem in še bolj poglobile svoje zveze s svobodoljubnimi ženami vsega sveta ter bodo še nadalje stopale na čelu borcev za demokracijo, mir in svobodo na svetu.

Predstavnica korejske delegacije Čo En je poročala o položaju žena v severni Koreji in o borbi, ki jo žene južne Koreje bijejo proti ameriškim okupatorjem, da bi si priborile svobodo.

Zastopnica Vietnama Taj-Ti-Ljen je na ganljiv način opisala strahote, ki jih mora trpeti pod francoskimi kolonizatorji v službi ameriških imperialistov prebivalstvo Vietnama.

Nato je kongres proučil prošnje organizacij žena iz 28 držav, za sprejem v Mednarodno federacijo demokratičnih žena. Med drugim so bile sprejete Zveze demokratičnih žena Velike Britanije, Holandije, Norveške, Danske, Avstrije, Nemčije in Svobodnega tržaškega ozemlja tako da so sedaj v mednarodni federaciji demokratičnih žena zastopane vse evropske države. Z ostalih kontinentov je sprejela Federacija za nove člane sedem organizacij iz Amerike, 11 iz Azije, 2 iz Afrike in organizacijo avstralskih žena.

Borba grškega naroda za svobodo

Ameriški poslanik v Atenah odšel poročat vladi o položaju v Grčiji

Atene, 7. dec. (Tanjug) Ob odhodu ameriškega veleposlanika v Atenah Gradyja v Washington, da bo poročal vladi o vojaškem, gospodarskem in socialnem položaju v Grčiji, je prinesla radijska postaja Svobodne Grčije komentar, v katerem pravi med drugim:

»Sedanji položaj v Grčiji ni prav nič boljši od položaja, ki ga je našel Marshall ob obisku v Atenah, ampak se je od tedaj celo še poslabšal.

Večji del Gramosa je v rokah demokratične armade. Področje Vici je še nadalje neosvoljiva trdnjava svobode. V srednji Makedoniji uničuje demokratična armada ameriške plačance in razširja svojo delavnost do samega Soluna. Na Peloponezu sta propadli obe monarhofašistični ofenzivi. Peloponeški partizani so razširili svojo delavnost na ves Peloponez in neprestano napadajo sovražnikovo prometno omrežje ter mestna središča. Predvčerajšnjim so povedali v monarhofašističnem parlamentu, da je stopilo samo v Tesaliji v vrste demokratične armade 5.000 mladincev in mladink. Vse to je Gradyju znano in bo mogel v Washingtonu potrditi, kar je že ugotovil Marshall med svojim obiskom v Atenah, namreč da je sedaj število partizanov večje kakor kdaj koli doslej, čeprav so potrošili milijone dolarjev.

Grady bo moral obvestiti svojo vlado, da morala monarhofašističnega vojaštva vedno bolj pada, da nezadovoljstvo narašča, da se narodni gardisti upirajo in zahtevajo pomiritev v smislu predlogov, ki jih je stavila začasna demokratična vlada.

Glavne značilnosti gospodarstva atenske vlade so velikanski proračunski primanjkljaj, ki je dosegel bilijon in pol drahem, padanje proizvodnje in nazadovanje narodnega gospodarstva kakor tudi splošna revščina delovnega ljudstva.

Pomoč, ki jo namerava Grady zahtevati v imenu atenske vlade od ameriškega kongresa, ne bo mogla rešiti atenskega monarhofašizma, kajti življenje je pokazalo, da je močnejša kot dolar volja grškega ljudstva, ki se bo borilo za svojo svobodo do končne zmage.«

Radijska postaja svobodne Grčije poroča, da so eonte VII. divizije demokratične armade napadle 3. decembra mesto Levkon pri Seresu in navzlic tankom in letalom, ki jih je dobil sovražnik med bitko, prodrle v mesto. Razstrelili so most in opravili druge naloge, nakar so se po načrtu spet umaknili. V bojih je bilo onesposobljenih 60 sovražnih vojakov, sestreljeni in poškodovani sta bili 2 letali, uničena 2 tanka in zaplenjeno mnogo vojaškega materiala.

Topništvo VII. divizije je hkrati učinkovito obstreljevalo sovražne kasarne v Seresu. Enote XX. brigade so izvedle od 15. do 30. novembra v centralni Makedoniji vrsto manjših akcij in prodrle v več vasi. Približno 50 mladincev se je pridružilo demokratični armadi. Enote iste brigade so 2. decembra prekoračile reko Strumo in zavzele neko vas pri Rodolipoljsu.

Delegacija čsl. vlade v Moskvi

Praga, 6. dec. (Tanjug). Sinoči je odpotovala iz Prage v Moskvo češkoslovaška delegacija s predsednikom vlade Antoninom Zapotockim na čelu.

Trgovinski dogovori Poljske

Varšava, 6. dec. (PAP) poroča: Avstrijski zunanji minister Gruber in poljski pooblaščeni minister na Dunaju Kurowski sta podpisala v imenu svojih vlad trgovski sporazum, ki bo ostal v veljavi do 3. junija prihodnjega leta.

V Varšavi je bila podpisana poljsko-finska trgovska pogodba o izmenjavi blaga v vrednosti 5 milijonov dolarjev za prihodnje leto.

Škerjančev koncert v Birminghamu

Birmingham, 6. dec. (Tanjug). Sinoči so izvajali v veliki koncertni dvorani v Birminghamu dela slovenskega skladatelja Škerjanca za klavir in orkester. To je prva javna izvedba pomembnejšega in obsežnejšega jugoslovanskega glasbenega dela v Angliji. Solist je bil K. Taylor, ki je gostoval v začetku letošnjega l. v Jugoslaviji, dirigiral pa je stalni dirident birminghamskega filharmoničnega orkestra George Weldon, eden najbolj znanih mlajših britanskih dirigentov. Taylor je izrazil željo, da bi Škerjančev koncert za klavir in orkester vključili v program koncertov, ki jih bo priredila birminghamska filharmonija tudi v drugih večjih središčih Britanije.

Občinstvo je navdušeno pozdravilo slovenskega skladatelja Škerjanca, ki je prisostvoval koncertu.

KULTURNI PREGLED

Zapiski o češkem filmu „Sirena"

Sporedno s premiero prvega slovenskega umetniškega filma gledamo te dni v ljubljanskem kinu Moskva tudi premiero enega najboljših čeških filmov, kar smo jih videli v letih po osvoboditvi. Film nosi naslov »Sirena«, po romanu znane češke pisateljice Marije Majerove. Tako po svoji napredni vsebini kot po visoki stopnji »filmske« dovršenosti zasluži film, da se ustavimo ob njem.

Filmsko zgodbo je povzel scenarist in režiser Karel Stekly iz prvega dela romana »Sirena«. Ta sodi po svoji tematiki med klasične romane, ki obravnavajo razredno družbeno problematiko. Češka literatura ga šteje za najboljše delo Majerove. Pred vojno je izšel v slovenskem prevodu, v hrvaščini pa tudi že po vojni. Scenarist ni imel lahkega dela, da je iz obširnega teksta, ki slika pričetke organiziranega delavskega gibanja v čeških rudarskih revirjih okrog mesta Kladna, izluščil zaokroženo preprosto filmsko zgodbo. Godi se koncem prejšnjega stoletja v rudniku Mayrangu med siromašnimi rudarji - garači, ki s svojo krvjo in znojem množe bogastvo dunajski delniški družbi. V ospredju filma živi družina rudarja Jožefa Hudeca, njegova še mlada žena, pogumno prenaša siromaštvo, ne izgubi vere v življenje ob možu vetrnjaku in živi za svojega sina in obe hčeri, desetletno Emčo in starejšo Ruženo. Iz zaskrbljene družinske matere pa zraste žena, ki odkrije sovražno silo, katera bije njo, njene vrstnice in njih družine. Spozna, da tej sili, ki ji stoji na čelu generalni direktor rudnika Bacher, služijo žandarji in vojaki. Proti tej sili zraste njen upor in upor vseh tlačenih in zatiranih, ki si išče in najde duška v napadu kladenskih rudarjev na vilo osovraženega Nemca. Rudarji so sicer ukročeni, Hudčeva Emča umre ustreljena v zrelem žitu, Hudca in sina zapro, toda mati ve in verjame iz vsega ranjenega srca, da upor ni zastonj, da bo prišel nekoč čas, »ko bo stekla voda tudi za naš mlin«, kot preprosto pove v romanu.

»Sirena« je film, ki ga odlikuje predvsem scenarij, predelan iz romana po zakonih filmske dramaturgije in z velikim ustvarjalnim talentom. Značaji oseb rastejo pred gledalci. Iz vetrnjaka Hudca postane zaveden borec za delavske pravice, ki mu je pokazala pravo pot žena Mařenka in njegovi trije otoci. Tem pozitivnim ljudem je posvetil scenarist največjo pozornost, z vso skrbjo in vestnostjo pa je oblikoval tudi obrobne osebe tako zapeljivko Katarino Černe, njenega jetičnega moža Jana in še vrsto drugih. Ostro zariše na drugem bregu lik priganjača Bacherja, salzburškega Nemca, ki se je štel zase in za svoje gospodarje — delničarje osvobojen vseh obzirov do zemlje, iz katere so črpali ogromne dobičke in napram delavstvu, ki mu s svojim delom pomaga do čim mastnejših delnic. Literarno dovršenost scenarija, nam nekoliko pojasni dejstvo, da je scenarist in režiser Karel Steklý že od leta 1933 eden najuglednejših scenaristov v češki filmski kulturi. Za seboj ima delo na tridesetih scenarijih, ki so bili filmani.

Stekly je film tudi režiral. Njegovo režijsko delo odlikuje suvereno poznavanje filmskih elementov: svetlobe, luči in senc, iz katere raste čut za tretjo dimenzijo, težnja po čim preprostejšem, jasnem pripovedovanju skozi oko kamere, logična uporaba zornih kotov in smotrno, sproščeno gibanje kamere. Poleg mojstrskega strokovnega znanja pa odlikuje njegovo prvo filmsko režijo umetniška subtilnost, s katero je izvabljal slikam čar resničnosti in neposredne prepričevalnosti, tiho poezijo, ki preveva naravo in človekovo delo v borbi z njo. Vse to mu je narekovalo, da je iskal, našel in povezal v skladno filmsko umetnino vrsto podob iz zgodovine socialnih bojev in trenj ob prevalu v dvajseto stoletje.

Film je dovršen tudi po igralski strani. Najzrelejšo igralsko podobo je izoblikovala Marija Vašova, mlada, dosedaj malo znana češka gledališka igralka, ki je pred vlogo Hudčevke v »Sireni« nastopila le nekajkrat v filmu v obrobnih vlogah. Igralski kolektiv se odlikuje po strogi ubranosti in podrejenosti osnovni režiserjevi zamisli.

Glasbo za film je skomponiral E. F. Buran, znani češki gledališki »avantgardist«, katerega praško gledališče pozna tudi precej Slovencev.

Operater Jaroslav Tuzar, ki je že 11 let pri češkem filmu in ima za seboj že precej filmov, je vodil snemanje.

Za 28. oktober 1947 je češka vlada podelila visoke nagrade stvariteljem filma »Sirene« in pisateljici romana Mariji Majerovi. Film je prejel pred tem prvo odlikovanje na mednarodnem filmskem festivalu 1947 v Benetkah.

Za naše gledalce, ki so gledali vrsto predvojnih čeških filmov barrandovske tovarne filmov, izdelanih po vseh pravilih kapitalistične misli o filmih, je »Sirena« ne le prijetno presenečenje, ampak tudi dokaz edino prave, napredne poti, ki jo zvesto hodi nova, podržavljena češka filmska umetnost. Uvršča se med prve napredne filme ob »Ukradeno mejo« in »Može brez kril«, ki ga gledamo po naših kinematografih. Lahko se meri z redkimi dobrimi filmi svetovnega slovesa, kot je na primer film »Zvezde gledajo z neba«, po romanu angleškega pisatelja Cronina. Hkrati pa daje našim literatom in filmskim delavcem pobud za upodobitev naše lastne zgodovine iz borb našega ljudstva proti socialnim krivicam, za lepšo bodočnost slovenskega delovnega ljudstva. -ak.

Uspeh prvega slovenskega filma »Na svoji zemlji« v Ljubljani in na Primorskem

Prvi slovenski umetniški film »Na svoji zemlji« je že takoj ob nastopu vzbudil veliko zanimanje in žel obilo priznanja v slovenski javnosti.

O priljubljenosti prvega slovenskega umetniškega filma med množicami gledalcev v mestu in na deželi najzgovorneje pričajo podatki o obisku. V Ljubljani ga je v 16 dneh predvajanja gledalo 68.135 gledalcev. Takega obiska ni bil v Ljubljani deležen še noben film. Prihajali so vsi: delavci iz ljubljanskih tovarn, uslužbenci, ljudje iz okoliških krajev. Za mladino in pionirje so priredili izredne predstave, pri katerih je film gledalo 9159 mladincev in pionirjev. Film so dvakrat predvajali za borce Jugoslovanske armade.

Obenem so film predvajali v Slovenskem Primorju, kjer ga je gledalo 18.383 ljudi. Navdušenje za prvi slovenski umetniški film je bilo na Primorskem še večje kakor v Ljubljani. Ljudje so prihajali peš tudi po 6 ur daleč, da bi videli film. Nekateri ljudje se niso zadovoljili z eno samo predstavo, ampak so gledali vse predstave v svojem kraju. Sedaj se film predvaja v coni B tržaškega ozemlja.

Tretjo kopijo filma »Na svoji zemlji« vrte na Dolenjskem in film bodo kmalu lahko gledali po vsej Sloveniji.

Cankar v Zagrebu

Dramatski odsek kulturno-prosvetnega društva **»Slovenski dom«** v Zagrebu je pripravil za proslavo 30-letnice Cankarjeve smrti njegovo farso **»Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«.** Režijo ima v rokah tov. Hinko Nučič. Predstava bo v petek 10. dec. ob 19.30 v Malem gledališču v Zagrebu.

Nove knjige in revije

Prejeli smo:

Proteus. Ilustriran časopis za poljudno prirodoznanstvo. Leto XI. St. 3. Izdaja Prirodoslovno društvo v Ljubljani. Ljubljana 1948.

Kmečka žena. Mesečnik. Izdajata Glavni odbor AFZ in Kmečki glas. Leto II. Stev. 11. Ljubljana 1948.

E. Tarle: Napoleonov pohod proti Rusiji. Izdala Državna založba Slovenije. Strani 364. Ljubljana 1948.

M. S. Maslov: Udžbenik dečjih bolesti. Medicinska knjiga. Strani 436. Beograd - Zagreb 1948.

Simon Gregorčič, Zbrano delo II. Uredil dr. France Koblar. Državna založba Slovenije (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev). Ljubljana 1948.

Zboljšanje življenjskih pogojev delovnega ljudstva je glavna skrb mestnega ljudskega odbora Ljubljane

V ponedeljek 6. decembra je bilo v sejni dvorani mestnega ljudskega odbora četrto redno zasedanje MLO glavnega mesta Ljubljane. Po izvolitvi delovnega predsedstva in ugotovitvi navzočnosti članov MLO so zaprisegli štirje namestniki članov odbora, ker so bili 4 člani MLO službeno prestavljeni iz Ljubljane, ter so s tem po zakonu prenehali biti člani MLO.

V izvršilni odbor MLO sta bila izvoljena dva nova člana, tov. Aleš Jelenc in tov. Kodrič.

Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo izvršilnega odbora LMO o njegovem delu v letošnjem letu.

O delu odbora je poročal sekretar tov. Kovačič.

Ob nacionalizaciji podjetij je Izvršilni odbor MLO stal pred nalogo, da ta podjetja utrdi, zviša njihovo kapaciteto in proizvodnjo. Postavljeni so bili novi upravniki, manjša podjetja so bila združena v večja, začeli so uvajati norme, proizvodne plane itd. Kako so privatniki zavirali proizvodnjo, vidimo zdaj, ko se je proizvodnja nacionaliziranih podjetij za več kot dvakrat povečala in ponekod celo visoko presegla plan. Mnoga podjetja, ki so vključena v republiški plan kakor tudi mestna podjetja, so zlasti v zadnjem tekmovanju za plan pred 29. novembrom dosegla velike uspehe.

Tudi mrežo malih obrtnih in uslužnostnih podjetij je treba razširiti, čeprav imamo danes v Ljubljani 1772 privatnih obrtnikov, od katerih jih je 90% vključenih v obrtno-nabavno prodajno zadrugo. Izvršni odbor je obvladal tudi skoraj vso trgovinsko mrežo nekdanjih privatnih lastnikov kljub velikemu pomanjkanju strokovnega kadra, ki bi tudi politično odgovarjal.

Izvršilni odbor si mnogo prizadeva, da bodo tudi danes še težke razmere v preskrbi izboljšane. Eden izmed težkih problemov je prav gotovo preskrba z drvmi, ki je do danes krita 86%, kljub temu, da je LR Hrvatska znižala svoj plan dobave Ljubljani za 40 %. Odkup žita, živine itd. je pri nas dobro uspel. Tako je plan odkupa za žito dosegel 125%, za živino 75%, za krompir 100%.

V garantirani preskrbi je še vedno kritično vprašanje mesa in maščob. Pomanjkanje maščob je nastalo zaradi ustavitve uvoza masti iz Madžarske. Vendar bo tudi ta problem rešen s pospeševanjem svinjereje — predvsem v državnih podjetjih in zadrugah. Tudi problem mesa bo rešen s pospeševanjem reje malih živali. Poleg objektivnih težav so tudi subjektivne napake, razne zlorabe kot na primer peka kruha pod predpisano težo itd. Napake, ki se javljajo pri preskrbi, moramo odpraviti zlasti tam, kjer so prehrambeni izvori na vasi. V ta namen moramo ustanavljati obdelovalne kmetijske zadruge. Kmetijske zadruge se morajo baviti s pospeševanjem poljedelske proizvodnje, ne pa samo s trgovino. Ljudski odbori pa morajo biti tisti, ki bodo dali vsestransko podporo pri organizaciji zadrug in uresničevali ukrepe na osnovi gospodarskih uredb proti kulaškim elementom na vasi.

Tudi na področju družbene prehrane so bili doseženi lepi uspehi. Tako imamo danes v Ljubljani 124 raznih menz, raznih domov z menzami itd. Vendar je tudi tu treba izboljšati hrano, ki je nujno potrebna delovnemu človeku, vključenemu v socialistični aparat naše republike.

Stanovanjsko vprašanje je težak problem. Uspeh bo dosežen šele tedaj, ko se bodo vsa podjetja in ustanove lotile graditvi stanovanj za svoje delavce in nameščence. Do sedaj je predvidenih 1564 stanovanj ali 170.000 kvadratnih metrov zazidane stanovanjske površine. Do konca tega leta bo uporabnih 415 stanovanj ali 44 tisoč 410 m² površine.

Osnovna naloga je, da v sodelovanju z množičnimi organizacijami odpravljamo vse slabosti, ki ovirajo naš napredek. Pri tem pa moramo nujno upoštevati in pravilno rešiti vprašanje kadrov, tako upravnega kot gospodarskega aparata. Zato je treba uvesti čim večje število tečajev.

Pri MLO je tudi osnovana kontrolna komisija, ki bo kontrolirala pravilen razvoj dela. Ta bo tudi pomagala raznim poverjeništvom pri MLO oziroma bo opozorila na potrebe, ki se sproti javljajo pri delu. Tako je treba nujno pomagati poverjeništvu za ljudsko zdravje in socialno skrbstvo, ker ima široko področje dela. Njegova naloga je zelo važna, saj je treba zaktivizirati in vzgojiti čim več ljudi, ki bi se vključili v zdravstveno prosveto. Treba je skrbeti, da se na splošno dvigne higiensko stanje z razširitvijo vodovodnega omrežja, podaljšanjem kanalizacijskega omrežja itd. Vendar bodo tudi tu lahko zelo veliko pomagale množične organizacije. Poleg tega mora poverjeništvo za socialno skrbstvo in ljudsko zdravje skrbeti za domove igre in dela, dečje jasli. V vsakem rajonu so nameravane ene dečje jasli. Načrt za 1949. leto predvideva več dečjih jasli za 700 otrok, ki jih bodo gradila različna podjetja in ustanove. Poleg tega pa mora poskrbeti tudi za kader. Organizirati je treba razne posvetovalnice za matere, zdravstveno službo za dojenčke, prehodno bolniško postajo za dijake, osnovati večje število šolskih kuhinj itd. Vse to so naloge, ki jih mora izpolniti izvršilni odbor MLO, seveda s tesnim sodelovanjem množičnih organizacij, zlasti AFŽ.

Na zborih volivcev se morajo najširše množice seznaniti z nalogami graditve socializma, obenem pa tudi kontrolirati izvedbo teh nalog in s pravilno kritiko premagovati težave. V prvem polletju zbori volivcev pri nas niso imeli pravih uspehov, pozneje pa se je to izboljšalo.

Referatu tajnika IO MLO tov. Kovačiča je sledil referat tov. Srečka Pleška, poverjenika za industrijo in obrt pri MLO. Poudaril je uspehe lokalne industrije v letošnjem letu, ki temeljijo predvsem na uvedbi norm, velikem delovnem poletu ljudi, vključenih v proizvodnjo, in v tekmovanju delavcev.

Po razpravi je sledila objava ustanovitve novih podjetij: rafinerija dragih kovin, Volnenka, Avtotaksi, podjetje »Cestogradnja«, ki se je odcepilo od podjetja »Beton«, Komunalna banka, Mestna kefilerija (podjetje za vzdrževanje snage mesta), podjetje »Dekor« in Umetnina. Tudi lekarne, ki so bile do sedaj označene s številkami, so dobile nazive po rajonih. Tako je bivša lekarna št. 2 danes Lekarna za zavarovance (Miklošičeva), lekarna št. 3 — Ajdovščina, lekarna št. 4 — Šiška.

Podjetje Vinotrg bodo ukinili.

Razpored

glavnih prireditev in proslav za 30. obletnico smrti Ivana Cankarja

Odbor za proslavo 30-letnice smrti Ivana Cankarja sporoča, da bodo v dneh od 8. do 12. decembra naslednje prireditve v spomin smrti Ivana Cankarja:

8. decembra: ob pol 20. predavanje Ivana Bratka o Ivanu Cankarju na Centralni ljudski univerzi v Ljubljani (Mladinska dvorana);

9. decembra: ob 20. v veliki unionski dvorani: Cankar-Bravničar »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Izvajajo orkester, zbor in solisti Slovenske filharmonije;

10. decembra: ob 17. otvoritev razstave Cankarjevih rokopisov v Narodni in univerzitetni knjižnici;
ob 20. v Operi: Slavnostna akademija. Govori dr. Ferdo Kozak, program izvajajo člani Drame in orkester Slovenske filharmonije;

11. decembra: ob 11. dopoldne polaganje vencev na grob Ivana Cankarja pri Sv. Križu;
ob 20. v Drami slavnostna predstava Cankarjevih »Hlapcev«;

12. decembra: ob 10. dopoldne v Drami matineja: Član Drame Jože Tiran recitira »Belo krizantemo«. Pri klavirju Bojan Adamič;
ob 11. na Vrhniki slovesno odkritje nove spominske plošče in otvoritev Cankarjevega muzejčka na Klancu;
ob 12. v Ljubljani na Rožniku odkritje spominske plošče in spomenika ter otvoritev Cankarjeve sobe. — Sodeluje pevski zbor »Ivan Cankar« iz Trsta pod vodstvom Ubalda Vrabca.

Prekmurski obrtniki pomagajo izpolnjevati naloge petletnega plana

Združenje obrtnikov mursko-soboškega okraja, ki šteje 745 članov-obrtnikov vseh strok, je na letni skupščini, ki je bila te dni v Murski Soboti, podalo obračun svojega dela v preteklih dveh letih in sprejela nove sklepe in naloge za bodoče delo.

Iz poročila, ki ga je podal predsednik združenja, je bilo razvidno, da se je že lepo število obrtnikov v okraju — zaenkrat predvsem čevljarji — vključilo v plansko proizvodnjo. Ti čevljarji izdelujejo čevlje za podružnico »Obutve« v Murski Soboti. Pa tudi vsi ostali obrtniki okraja so s svojim delom pomagali pri izpolnjevanju petletke s tem, da so izvrševali nešteta dela za potrebe široke potrošnje.

Obrtniki mursko-soboškega okraja so se v preteklem letu aktivno udeleževali dela pri gradnji zadružnih domov, kjer so nudili veliko pomoč s svojim strokovnim znanjem. Mestni obrtniki v Murski Soboti pa so opravili 400 ur strokovnega dela pri gradnji nove gimnazije.

Poleg dela so obrtniki tudi denarno podprli akcije, ki so služile skupnosti in hitrejši zgraditvi socializma v domovini. Lepo vsoto denarja so dali za gradnjo zadružnih domov; denarno pomoč so nudili mladini okraja, ki je gradila progo Šamac—Sarajevo. Združenje obrtnikov je pa podpiralo tudi svoje stanovske tovariše, ki zaradi starosti in onemoglosti ne morejo več opravljati svojega poklica.

Obrtniki mursko-soboškega okraja pa bi lahko še mnogo uspešneje delali, če bi v redu in pravilno prejemali material, ki jim je bil namenjen. Na skupščini so ugotovili številne primere nepravilnega razdeljevanja materiala, ki jih je zakrivil obrtni referent pri okrajnem ljudskem odboru, in prikazali nepravilnosti, ki se kljub odstranitvi obrtnega referenta še dogajajo. Zastopnik okrajnega komiteta komunistične partije in predstavniki Zveze združenj obrtnikov so ob tej priliki pozvali vse obrtnike, da nepravilnosti, ki bi se še pojavljale, takoj javijo pristojnim oblastem, ker se bodo lahko le na tak način nemudoma odstranile.

Da bo nabava materiala v bodoče olajšana, so obrtniki sprejeli sklep o ustanovitvi obrtniške nabavno-prodajne zadruge, ki bo naročala in dodeljevala material posameznim obrtnikom, članom zadruge. Obrtniška nabavno-prodajna zadruga v Murski Soboti ima najlepše pogoje za uspešen razvoj. Za začetek bo zadruga dobila vse ono blago, ki leži po trgovinah samo zato, ker nihče ni vedel, komu je blago namenjeno.

H. K.

Valorizacija v Slovenskem Primorju

Prejšnji mesec so bili objavljeni predpisi za izvedbo valorizacije na ozemlju, priključenem po mirovni pogodbi z Italijo k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji (Ur. list FLRJ, štev. 99 - 1948) in posebna izdaja Finančnega zbornika štev. 44 a). S temi predpisi smo se v Slovenskem Primorju lotili ureditve mnogih gospodarskih vprašanj, ki jih ni bilo mogoče rešiti ob zamenjavi lir za dinarje FLRJ.

Razen ureditve odnosov z dolžniki in upniki je treba urediti knjigovodstvo vseh tistih podjetij, ki so dolžna voditi poslovne knjige. Dejstvo je, da velik del vknjižb po zamenjavi okupacijske valute ne ustreza več dejanskemu stanju. Tako knjigovodstvo bi bilo trajno nevzdržno. Knjigovodstvo podjetij mora dajati čim vernejšo sliko o delu podjetja, in sicer tako v interesu podjetij ter njihovih operativnih upravnih voditeljev še v večji meri pa v interesu države kot celote.

Gre predvsem za pravilno vrednotenje vseh investicij, ki so postale sestavni del aktivov podjetij v Slovenskem Primorju pred zamenjavo lir. Valorizacijski predpisi postavljajo osnovno načelo, da je današnja vrednost investicij v dinarjih tolikšna, kolikor so bile te investicije vredne pred izbruhom druge svetovne vojne v lirah, toda obračunano po tečaju 220 din za 100 lir, pri čemer pa se tako ugotovljena vrednost še zmanjša za obrabo investicij (amortizacija) in po potrebi tudi za zmanjšanje vrednosti investicij zaradi vojnih poškodb ali spremenjenih gospodarskih razmer. Šele tako ugotovljena pravilna dejanska vrednost investicij daje bilančno stanje na dan 31. decembra 1947.

Valorizacijski predpisi pa ne rešujejo samo tega problema. Hkrati predpisujejo tudi postopek za pravilno vrednotenje in knjiženje v poslovnih knjigah vseh lastnih sredstev podjetij (glavnice in skladov), računa dohodkov in izdatkov, drugih osnovnih sredstev in končno blagovnih zalog. Zlasti je važna valorizacija blagovnih zalog, da se na ta način izenačijo cene tistemu blagu, ki je bilo na zalogi ob priključitvi Slovenskega Primorja k FLRJ, s cenami, ki so na tem področju veljale po priključitvi.

Ker bo pri obračunavanju valoriziranih aktiv in pasiv podjetij moral nujno nastati presežek ali primanjkljaj, določajo valorizacijski predpisi tudi porabo presežka oziroma način pokritja primanjkljaja, tako da bodo knjigovodstva podjetij po izvedbi valorizacije prikazovala res pravilno vrednoteno stanje vseh sredstev podjetij.

Podjetja bodo valorizacijo izvedla po odločbah posebne komisije za valorizacijo pri ministrstvu za finance LRS in s pomočjo posebnih strokovnih cenilnih komisij. V primerih, kjer znaša skupna valorizirana vrednost investicij do 100.000 din FLRJ pa se izvrši valorizacija na podlagi cenitev, ki jih opravijo podjetja sama (avtovalorizacija).

Ker se bo ministrstvo za finance LRS v prihodnjih dneh lotilo organizacije dela na terenu, je potrebno, da se vsi voditelji podjetij do podrobnosti seznanijo z vsemi valorizacijskimi predpisi, ki so jih prejeli od finančnega poverjeništva pristojnega okrajnega ljudskega odbora.

Samo točno znanje teh predpisov in njih točno izvajanje bo omogočilo, da bodo vsa valorizacijska dela pravočasno in pravilno izvršena in da bo s tem urejeno knjigovodstvo podjetij v Slovenskem Primorju. — Za vsa potrebna pojasnila se je treba obračati naravnost na komisijo za valorizacijo pri ministrstvu za finance LR Slovenije v Ljubljani.

B. M.

OKRAJNA PREDKONGRESNA KONFERENCA AFŽ V RADGONSKEM OKRAJU

Po političnem referatu je okrajna sekretarka nanizala pregled dela od začetka preko okupacijske dobe ter posebno poudarila njen razmah od II. kongresa do danes.

Tudi v radgonskem okraju je organizacija AFŽ delovala že med okupacijo. Ob osvoboditvi je bilo že 21 odborov. Po osvoboditvi se je začela širiti tudi v Apaški kotlini, kjer so se naselili kolonisti, tako da je bilo že koncem leta 1945. vsega 59 krajevnih odborov. Široko se je razmahnila organizacija po II. kongresu. Število odborov je naraslo na 73.

Od II. kongresa so žene doslej opravile 85.124 prostovoljnih delovnih ur pri popravljanju cest, elektrifikaciji, pri zadružnih domovih itd. Mnoge so prejele zlate značke. V denarju so nabrale 229.900 din, ki so ga darovale raznim ustanovam. Za požgane vasi na Dolenjskem je delegacija odnesla 529 piščancev. Bilo je v tej dobi 18 gospodinjskih tečajev ter en tečaj za šivanje. Žene so pomagale pri vseh akcijah in odkupih, vpisale so pol milijona posojila.

Sestanki po terenu dokazujejo, da imajo žene veliko zanimanje za splošne gospodarske naloge. Politično ideološko dviganje žena ponekod dobro napreduje, poslabšalo pa se je stanje v predelih Cerkvenjak, Jurij, Ana, Negova ter v zadnjem času tudi na Velki in pri Benediktu. Vendar so se kljub temu izvajale po terenu vse akcije, kar je zasluga posameznih razgledanih žen. Na pobudo AFŽ organizacije so bili doslej ustanovljeni štirje domovi igre in dela in 8 posvetovalnic. Po raznih krajih okraja je bilo v tej dobi 400 zdravstvenih predavanj, 145 žena je posečalo upravno politične, zadružne in gospodarske tečaje. Do določenega roka so bile izvedene volitve v 43 odborih s povprečno 50 odstotno skupno udeležbo. Od 8800 volilnih upravičenk jih je članic OF 6300. Živahna diskusija je pokazala zanimanje za politični in kulturni dvig.

Po volitvah okrajnega plenuma in okrajnega odbora AFŽ. so žene sklenile, da se bodo sestajale k sejam vsakih 14 dni. Organizirale bodo bralne krožke v obliki tečajev za krpanje in šivanje. Vsak krajevni odbor bo pridobil najmanj 5 novih naročnic za »Kmečko ženo«. Za kulturni dvig žena bodo poskrbele s predavanji, kulturno-prosvetnimi prireditvami in tečaji. Vso pomoč bodo nudile organizaciji mladine in pionirjem. V šolskih središčih bodo pripredile novoletno jelko, dvignile bodo socialni fond po vseh krajevnih odborih ter pridobile do konca leta vsaj 50 žena, ki se bodo prijavile kot borke za višji hektarski donos. *Ika-*

PO SLOVENIJI

DOLENJSKE TOPLICE. Kulturno prosvetno delo v Dolenjskih Toplicah gre po načrtu za dosego petletnega plana v kulturno prosvetnem oziru. Predavanja ljudske univerze so redno vsako sredo ob prav zadovoljivi udeležbi. Izbrana predavanja so temelj v izpopolnitvi splošnega ljudskega znanja v duhu sedanjega časa. Predavanja se nanašajo na politično prevzgojo našega človeka v duhu socializma. Slušatelji, katerih večina je takih, da nimajo časa dnevno brati časopise, se seznanjajo s splošnim političnim položajem s posebnim ozirom na našo državo. Po predavanjih je razgovor, v katerega pridno posegajo vsi navzoči. Predavanja ljudske univerze poglabljajo tudi pouk splošno - nadaljno izobraževalnega tečaja, ki je vsak petek in se ga redno udeležuje okoli 30 udeležencev. Nadaljni izobraževalni tečaj ima namen podati tečajnikom snov nižje gimnazije in jim dati po možnost splošno nižje gimnazijsko izobrazbo.

SV. MIKLAVŽ PRI ORMOŽU. V nedeljo, 5. decembra je doživel Sv. Miklavž pri Ormožu dogodek, kakršnega starejši ljudje ne pomnijo: zdravniki, do katerih imamo sicer tako daleč, so prišli k nam na vas. Iz Ptuja in Ormoža se je pripeljalo 6 zdravnikov s številnim bolničarskim osebjem, z instrumenti in zdravili. Razmestili so se v dveh šolskih sobah in sprejemali bolnike, jim nudili brezplačno pomoč in dajali navodila za zdravljenje. Pregledanih je bilo okrog 80 oseb. Mi, ki smo bili deležni pomoči, se moramo zavedati, da zdravstveni delavci s takimi izleti žrtvujejo svoj prosti čas. Nobena žrtev jim ni prevelika, če gre za korist delovnega ljudstva! To naj bo zgled in opomin tistim med nami, ki tako neradi še ob delavnikih žrtvujejo kako uro za skupnost — tovariši so žrtvovali in žrtvujejo večkrat vso nedeljo. Grajati pa je treba prav slabo organizacijo, saj so tovariši zdravniki pričakovali večji odziv in je v kraju z 2400 prebivalci gotovo več bolnih, le obveščeni niso bili vsi. — S. H.

ČORNJA LENDAVA. Na praznik naše republike smo odprli dvorano v zadružnem domu. Odbor za zidavo zadružnega doma, kakor tudi ostale množične organizacije so sklenile, da bodo dvorano dovršile do 29. novembra. Dvorana, ki je zelo prostorna in opremljena že skoraj v celoti in z odrom, ki je zgrajen po najnovejših odrskih načrtih, je prva v novozgrajenih zadružnih domovih v našem okraju. K otvoritvi, ki je bila s skupno proslavo dneva republike, se je zbralo precej ljudi. Lahko bi se jih zbralo še več, če bi odbor poskrbel za večjo propagando. Tako pa se je zgodilo, da so zastopniki okrajnega odbora OF in okrajne uprave za gradnjo zadružnih domov prišli k otvoritvi, ko je bila slavnost že končana. Popoldne so igrali Nušičevo igro »Sumljiva oseba«. K predstavi se je zbralo ogromno ljudi. Želja vseh vaščanov je, naj se delo za dokončno zgraditev zadružnega doma nadaljuje in do spomladi v celoti dovrši. J.

ŠMARJE (Istra). Dela pri zadružnem domu v Šmarjah gredo h koncu. Odbor za graditev zadružnega doma je sklenil, da mora biti delo končano že 12. decembra letos, na dan, ko bo konferenca Komunistične partije Istrskega okrožja. Ta predlog je bil soglasno sprejet tudi na množičnem sestanku. Odobrilo ga je vse ljudstvo, ter se zavezalo, da bo prišlo na prostovoljno delo. Pri vseh domačinih je veliko zanimanje za dograditev zadružnega doma. V domu bo omogočeno mladinj in vsem članom Fronte, da bodo lahko prirejali sestanke, igre, nastope, predavanja itd. Šmarje še niso imele v svoji preteklosti tako lepe stavbe, kakor bo zadružni dom. To bo res dom ljudske kulture, učenja, samoizobrazbe, pravo gospodarsko in kulturno središče naše vasi.

PADNA (Istra). Mladina Padne je v zadnjem času napravila velik korak naprej. Zavest, da usmerja svoje delo v napredno skupnost, jo podžiga in spodbuja k delu. Na množičnem mladinskem sestanku je ustanovila svojo delovno brigado, ki bo pomagala graditi cesto Šmarje—Nova vas. Začela pa je že graditi svoj mladinski dom v domači vasi. Tudi drugače je v vasi precej razgibano. Reorganiziran je bil sindikalni odbor in s tem poživljeno njegovo delo. Veliko je zanimanje za časopise in na enem izmed zadnjih množičnih sestankov je bilo sklenjeno, da bo vsaka družina imela po en časopis. Zavedamo se, da brez spoznavanja vsakdanjih dogodkov doma in v svetu ni mogoče jasno videti v današnji razvoj.

Mirenski čevljarji se uvrščajo med najboljša čevljarska podjetja v Sloveniji

Miren dne, 26. novembra 1948.

Borba za plan je zajela tudi mirenske čevljarje. Kljub temu, da so začeli s svojim delom kot državno podjetje komaj letošnjo pomlad, so se uvrstili med najboljša čevljarska podjetja v LRS. Z dobro organiziranim delom jim je uspelo prišteditи 8 % planirane uporabe materiala (normativa), ne da bi zaradi tega trpela kvaliteta obutve.

Po 6 mesecih obstoja so že pripredili skupno z ostalimi lokalnimi podjetji razstavo svojih del. Številni obiskovalci razstave in predstavniki ljudske oblasti so se posebno pohvalno izrazili o izdelkih čevljarske delavnice in usnjarne. To priznanje je popolnoma upravičeno, saj so čevljarji razstavili krasne trpežne športne čevlje, obutev za moške, ženske in otroke ter razne druge izdelke.

V čast II. kongresu KPS in v počastitev ustanovitve republike so v prvih 20 dneh novembra presegli dvodekadni plan za 37 %. Z dvigom proizvodnje so znižali tudi proizvodne stroške. Prihodnje leto bodo postavljeni plan zanesljivo presegli in bodo tekmovali z ostalimi podjetji svoje stroke v vseh panogah.

Poleg velike skrbi za čim večjo produktivnost v podjetju so se čevljarji vseskozi odzvali raznim prostovoljnim delovnim akcijam pri gradnji kulturnega doma in pri gradnji visečega mostu čez Vipavo, ki bo povezal Miren z Orehovljem

Proglasitev udarnih frontovskih brigad v Srbiji

Izvršni odbor Ljudske fronte Srbije je proučil uspehe dela tretje skupine posebnih frontovskih delovnih brigad, ki so bili doseženi v tekmovanju pred II. kongresom KP Srbije proglasil za udarne brigado ljiškega okraja za delo na cesti Ušnice—Željin, brigado resavskega okraja pa za delo pri podjetju »Severni Kučaj«, brigado gružanskega okraja za delo na progi Kijevo—Ostužnice, brigado podgorskega okraja za delo v podjetju »Vranduk«, brigado ljubiško-trnavskega okraja za delo pri podjetju »Hidrogradnja«, brigado posavo-tamnavskega okraja za delo pri podjetju »Vranduk«, brigado župskega okraja za delo na gozdni cesti Blace—Pridvorica, brigado pomoravskega okraja za delo v podjetju »Trudbenik«, brigado požeškega okraja za delo v podjetju »Rad«, brigado valjevskega okraja za delo v podjetju »Hidrogradnja«, brigado homolskega okraja za delo na cesti Mosna—Miroč, brigado jablaniškega okraja za delo v podjetju »Partizanska cesta«, brigado topliškega okraja za sekanje drv v podjetju »Toplica«, brigado paračinskega okraja za delo v podjetju »Južni Kučaj« in brigado belopalanaškega okraja za delo na gozdni cesti Straža—Javorak.

V Titogradu je začela obratovati nova tovarna klobukov

Te dni je začela v Titogradu obratovati nova tovarna klobukov, prva te vrste v Črni gori. Pri delu v tovarni so takoj uvedli delovne norme.

Hrvatska republiška industrija je po vrednosti že izpolnila letni plan

V ponedeljek dopoldne je republiška industrija LR Hrvatske kot celota izpolnila plan za leto 1948. po vrednosti. Planirana letna vrednost proizvodnje republiške industrije je bila dosežena 25 dni pred koncem leta, in sicer po prizadevanju delovnih kolektivov, z dobro organizacijo tekmovanja, z zboljšanjem organizacije dela in z uvedbo brigadnega sistema dela. Mnogo je k uspehu pripomogla tudi rekonstrukcija nekaterih obratov in vztrajno prizadevanje za preskrbo tovarn s surovinami in materialom.

Svoj proizvodnji plan je doslej izpolnilo 64 republiških industrijskih podjetij. Plan o vrhu tega v celoti izpolnile štiri direkcije, in sicer direkcija grafična industrija, živilska industrija, tekstilna industrija in industrija lanu in konoplje. Izpolnitev letnega plana po vrednosti so v vseh zagrebških obratih oznanile sirene.

Hidrocentrala v Bosanski Krupi je obnovljena

Te dni je začela obratovati obnovljena hidrocentrala v Bosanski Krupi. Pri delih za obnovo te hidrocentrale so v veliki meri sodelovali člani sindikalnih podružnic. Obnova hidrocentrale bo omogočila povečanje proizvodnje v številnih industrijskih podjetjih.

IZ NABIRALNIKA Slovenskega poročevalca

Zakaj moramo kaditi v Ljubljani samo cigarete »Drava«?

Že teden dni sem je zopet izreden naval na ljubljanske trafike in lov za kajo. Večina trafik že ob 8. zjutraj izobesi napis: Današnja količina razprodana! Pri vsem tem kadilci ne pridemo do cigaret. Kamor koli prideš, povsod dobiš samo »Dravo«. Boljših cigaret ni nikjer dobiti, ker so že navsezgodaj razprodane. Nasprotno pa se pritožujejo na Jesenicah, da ne morejo dobiti cenejših cigaret, zlasti ne »Drave«, pač pa jim ponujajo tamošnje trafike samo »Triglav« in druge dražje vrste, za katerimi tam sploh ni povpraševanja. Enak je položaj tudi v Trbovljah in drugih industrijskih središčih, medtem ko lahko na primer v Novem mestu dobiš poljubne cigarete.

Maloprodajalci tobaka temu gotovo niso krivi, ker prodajajo pač to, kar dobijo. Krivda je brez dvoma na glavni zalogi, ki očitno posluje povsem nenačrtno, in dobi človek vtis, da hoče nekdo namenoma izzivati z nepravilno razdelitvijo tobačnih izdelkov nezadovoljstvo. Saj razumemo, če te ali one stvari danes še ni, toda v tem primeru se jasno vidi, da je cigaret dovolj, da je na eni strani preobilica tega, kar na drugi strani primanjkuje. Maršal Tito je v svojem govoru na kongresu KP Hrvatske jasno pokazal prav na take nepravilnosti, ki jih je treba brezpogojno odpraviti. Zato smatramo, da bi bilo treba tistega, ki je odgovoren za pravilno razdelitev tobačnih izdelkov, pozvati na odgovor, ker s takim svojim neodgovornim in neopravičljivim ravnanjem povsem po nepotrebnem povzroča upravičeno nezadovoljstvo širokih ljudskih slojev.

ro.

FIZKULTURA IN ŠPORT

Veslači imajo svojo organizacijo

V Beogradu je končala delo ustanovna skupščina veslaške zveze Jugoslavije. Potem ko so sprejeli pravila in pravilnik, je bil tudi odobren plan dela za leto 1949.

Po planu veslaške zveze Jugoslavije nameravajo prirediti v bodočem letu veliko število strokovnih tečajev in krožkov za usposabljanje novih kadrov veslaških trenerjev in instruktorjev. V drugi polovici februarja 1949 bo v Zagrebu zvezni instruktorski tečaj, ki ga bodo obiskovali instruktorji za republiške tečaje, sredi meseca aprila pa bo nižji zvezni instruktorski tečaj, na katerem se bodo usposabljali strokovni voditelji iz ljudskih republik, v katerih veslaški šport še ni zadostno razvit. Izboljša naj se delo pri gradnji veslaških čolnov z lastnimi sredstvi in ustanovijo posebne delavnice v okviru državnih podjetij.

V letu 1949 bo cela vrsta veslaških tekmovanj. 28. marca bo v vsej državi cross veslačev in otvoritev nove sezone, nato pa bodo prirejene regate na vseh večjih veslaških križiščih. Meseca maja in junija bodo tekmovanja za veslaška prvenstva mest in con, nato bo v Šibeniku tekmovanje za prvenstvo Jadrana, v Vukovaru pa tekmovanje za prvenstvo rečnih veslaških klubov. V juniju bodo medmestna veslaška tekmovanja. V Beogradu bo 26. junija mednarodno veslaško tekmovanje. Sredi julija bodo tekmovanja za republiška prvenstva. Poleg tekem za veslaško prvenstvo FLRJ in udeležbe naših veslačev na prvenstvu Evrope v Amsterdamu bodo septembra in oktobra sindikalne, srednješolske, dijaške in etapne veslaške regate.

Pred tekmovanjem za evropsko prvenstvo bo skupni 15-dnevni trening naših najboljših veslačev.

Za predsednika veslaške zveze Jugoslavije je bil izvoljen Dušan Calić, za generalnega sekretarja pa Predrag Šarić.

BOKS

Ljubljana : Jesenice 14 : 4

Po daljšem presledku je bil na Jesenicah prijateljski dvoboj v boksu, in sicer med Ljubljano in Jesenicami. Moštvo Ljubljane so sestavljali boksarji Enotnosti in Železničarja moštvo Jesenic pa člani društva J. Gregorčič. Obe ekipi sta bili sestavljeni iz mladih boksarjev, med njimi smo opazili nekaj prav talentiranih. Moštvo Ljubljane, ki sta ga pripravljala tov. Kržišnik in Antolin, je pokazalo zadovoljivo tehnično znanje, medtem ko se je moštvo Jesenic pod vodstvom tov. Ažmana odlikovalo predvsem po veliki volji in borbenosti.

Večer je potekel v pravem športnem in tovariškem duhu in je nudil občinstvu prav lepe borbe. Tehnični rezultati so bili naslednji:

Muška kategorija: Nastopila sta Kos za Ljubljano in Gregorčič za Jesenice. Borba je bila izenačena in ena najlepših na tem večeru. Kosu je z boljšim tehničnim znanjem uspelo premagati žilavega nasprotnika po točkah.

Bantam kategorija: Jezernik (Ljubljana) je bil mnogo boljši od svojega naprotnika Jabiana in ga je v 2. rundi premagal s c. o.

Peresno lahka kategorija: Jordan — (Ljubljana) je v drugi rundi premagal Perkoviča (Jesenice) s c. o.

Lahka kategorija: Nastopila sta Toplak (Ljubljana) in Stojanovič (Jesenice). Rutinirani Toplak je z večjim tehničnim znanjem zmagal v 2. rundi c. o.

Welter kategorija: V tej skupini so nastopili 4 pari. Prva sta se borila Krpučin (Ljubljana) in stari znanec občinstva Pristov (Jesenice). Borba je bila ena najlepših in na visoki tehnični višini. Zmagal je izkušeni Pristov po točkah.

Kot drugi par sta nastopila Lekič (Ljubljana) in Sušnik (Jesenice). Borba ni bila posebno zanimiva, ker sta se boksarja preveč posluževala oklepanja, zlasti Sušnik. Zmagal je tehnično boljši Lekič po točkah.

V tretji borbi te kategorije sta nastopila Šimic (Ljubljana) in Zdravkovič (Jesenice). Zmagal je že v prvi rundi mnogo boljši Šimic s c. o.

Kot četrti par sta prišla v ring Bitenc (Ljubljana) in Kardoš (Jesenice). Bitenc je z odlično tehniko premagal svojega borbenega nasprotnika po točkah in bo z vestnim vežbanjem dosegel še lepe uspehe.

Srednja kategorija: Zadnja borba večera je bila med prvakom Slovenije Drakslerjem (Ljubljana) in Ažmanom (Jesenice). To je bil najlepši dvoboj večera in je Ažman le s težavo uspel premagati borbenega nasprotnika po točkah. Draklerju se je poznalo pomanjkanje vestnega treninga in vzdržljivosti.

Vse borbe sta z uspehom vodila tovariša Ravnik z Jesenic in Podbevšek iz Ljubljane.

Povratno srečanje bo v kratkem v Ljubljani, na kar že danes opozarjamo športno občinstvo.

*

Smučarji Železničarja imajo danes ob 20. v Šercerjevem domu predavanje »Sneg, maža in mazanje smuči«. Predava tov. Bervar Stane. Ob koncu bo zanimiv film iz smučarskega življenja.

Smučarje Enotnosti opozarjamo na informativno izložbo sekcije ob vhodu v Daj-Dam, kjer bodo odslej dobili vsa navodila in objave.

*

Dunajski nogometaš Stroh, član Avstrije, bo šel za nogometnega trenerja moštva Malmö na Švedsko.

Uradne objave

URADNI LIST LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

ima v 52. številki V. letnika z dne 7. decembra 1948 tole vsebino:

275. Odredba o spremembah in dopolnitvah v poklicih »pomožni statistični manipulant« in »statistični manipulant« ter o uvedbi novih poklicev »višji statistični manipulant« in »višji statistik« v statistični stroki.
276. Odredba o določitvi temeljne plače za nova poklica »višji statistični manipulant« in »višji statistik« v statistični stroki.
277. Odredba o novi razvrstitvi poklicev iz statistične stroke.
278. Odredba o uvedbi novega poklica »arhivski tehnik« in o odpravi pripravniške službe za poklic »bibliotekar v bibliotekarsko-arhivarski stroki.
279. Odredba o določitvi temeljne plače za novi poklic »arhivarski tehnik« in o spremembi zneskov že določenih temeljnih plač za poklice »nižji bibliotekar«, »bibliotekar«, »višji bibliotekar«, »nižji arhivar«, »arhivar« in »višji arhivar« v bibliotekarsko-arhivarski stroki.
280. Odredba o razvrstitvi poklicev iz bibliotekarsko-arhivarske stroke.
281. Odredba o odpravi že ustanovljene pripravniške službe za poklic »višji komercialist« in o določitvi strokovne usposobljenosti, potrebne za poklice »nižji komercialist«, »komercialist« in »višji komercialist«.
282. Pravilnik o pripravniški službi, strokovnih izpitih in tečajih v ekonomsko-komercialni stroki.
283. Pravilnik o pripravniškem stažu, o strokovnih izpitih, o tečajih v gradbeni stroki ter o prehodu uslužbencev iz drugih strok v gradbeno stroko.
284. Pravilnik o spremembi in dopolnitvi pravilnika o poviških temeljne plače po službenih letih, o položajnih in premijskih dodatkih in o honorarjih za uslužbence prosvetno-znanstvene stroke.
285. Odločba o normativih za dobavo blaga iz tovarn in trgovskih skladišč (baz).

Dnevne VESTI

KOLEDAR

Sreda, 8. decembra: Marija, Evtihijan
Četrtek, 9. decembra: Peter, Skalko, Savica.

SPOMINSKI DNEVI

8. XII 1941. — Začetek prve ruske zimske protiofenzive.
8. XII. 1946 — Začetek Slovanskega kongresa v Beogradu.

DEŽURNA LEKARNA

Centralna lekarna. Tromostje. Marijin trg št. 5.

•

Društvo inženirjev in tehnikov LRS v Ljubljani vabi vse inženirje in tehnike na članski sestanek, ki bo v sredo dne 8. decembra ob 20. uri v verandi hotela Union. Na dnevnem redu je debata o II. kongresu inženirjev in tehnikov v Beogradu, o ekskurziji v Makedonijo in o mehanizaciji gradbenih del.

Esperantsko društvo v Ljubljani priredi v počastitev 30letnice smrti Ivana Cankarja in v spomin rojstva L. Zamenhofa ESPERANTSKO AKADEMIJO iz del velikega pisatelja Ivana Cankarja in esperantske klasike. Večer bo v soboto 11. t. m. ob 20. uri v Vajeniškem domu, Kersnikova ulica. Esperantisti, simpatizerji in prijatelji esperanta ter našega Cankarja, posetite to našo prvo povojno prireditev. 2315-n

Poročila sta se tov. Pintar Miroslav, oficir JA, in Justina Lončarič iz Maribora. Čestitamo!

GLEDALIŠČE

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI IN MARIBORU

Drama v Ljubljani

Sreda, 8. decembra, ob 14.30: Kreft: Krajnski komedijanti. Zaključena predstava za gimnaziji Domžale-Kamnik. — Ob 20.: Gow-D'Usseau: Globoko so korenine. Abonma C.
Četrtek, 9. decembra, ob 20.: Kreft: Krajnski komedijanti. Zaključena predstava za sindikate.
Sobota, 11. decembra, ob 20.: Cankar: Hlapci. Slavnostna predstava ob 30 letnici Cankarjeve smrti. Izven.

Cankarjeva Bela krizantema« je nad vse mojstrski prikaz naših kulturnih razmer okoli leta 1910. Kljub borbeni osti, ki jo to Cankarjevo delo ima, pa je »Bela krizantema« tudi samoizpoved umetnikova, polna upanja in vere v prerojenje slovenskega naroda. Član Slovenskega narodnega gledališča Jože Tiran je to delo naštudiral v počastitev spomina Ivana Cankarja, ob tridesetletnici njegove smrti. V nedeljo, 12. t. m. ob 10. uri dopoldne bo delo prvič izvajano v obliki umetniškega pripovedovanja. Spremno glasbo je napisal in jo bo izvajal Bojan Adamič. Pripovedovalčev ambient: po zamisli Borisa Kobeta. Vstopnice so v predprodaji vsak dan pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

Za četrtkovo sindikalno predstavo Kreft: »Kranjski komedijanti« pridejo na vrsto naslednje sindikalne podružnice: MLO-Upravno pol. tečaj, Sindikalna šola, Kovinarji: št. 12, Grafični: št. 4, kemični: št. 2, prosvetni: št. 32, 25, trgovci: št. 5, 19, 46, 49, tekstilci: št. 2, 9 in živilci: št. 7. Bone za nakup vstopnic dvignite obvezno v sredo 8. t. m. med 17. in 18. uro na oddelku za kulturo in prosveto KSS-a. Vstopnice na izdane bone dvignite obvezno v četrtek med 8. in 10. uro pri Upravi SNG. Gradišče 4/I.

Opera v Ljubljani

Sreda, 8. decembra, ob 20: Puccini: Tosca. Zaključena predstava za LMS.
Petek, 10. decembra, ob 20: Slavnostna akademija v počastitev 30. obletnice Cankarjeve smrti.
Sobota, 11. decembra, ob 20: Dvořak-Mlakar: Cekin ali gosli in Kozina-Mlakar: Diptihon.
Nedelja, 12. decembra, ob 20.: Smetana: Prodana nevesta. Zaključena predstava za delegatke III. kongresa AFŽ.

V MARIBORU

Sreda, 8. decembra, ob 20.: Dvořak: Rusalka. Red L-2.
Četrtek, 9. decembra, ob 20.: Cankar: Za narodov blagor. — Cankarjeva proslava. Izven.
Petek, 10. decembra: Zaprto (generalka).
Sobota, 11. decembra, ob 20.: Čajkovski: Evgenij Onjegin. Zaključena predstava za Celjane.
Nedelja, 12. decembra, ob 15.: Golia: Sneguljčica. Premiera. Izven. — Ob 20.: Dvořak: Rusalka. Izven.

MESTNO GLEDALIŠČE
Mestni dom

Sreda, 8. decembra, ob 20: I. Cankar »Kralj na Betajnovi«.
Četrtek, 9. decembra, ob 20: I. Cankar »Kralj na Betajnovi«.
Petek, 10. decembra, ob 20: I. Cankar »Kralj na Betajnovi«. Zaključna predstava za sindikat notranje uprave.
Sobota, 11. decembra, ob 20: I. Cankar »Kralj na Betajnovi«.
Nedelja, 12. decembra, ob 15: I. Cankar »Kralj na Betajnovi« Popoldanska predstava.
Ob 20: A. T. Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženi«.

VREMENSKO POROČILO

Stanje 7. decembra: Področje visokega zračnega pritiska zavzema Alpe, Karpate, Balkanski polotok in Sredozemsko morje ter se širi v obliki klina v notranjost Rusije. Ostala Evropa je v območju vpliva atlantskih depresij. Mrzli val s temperaturami med —15 in —20 je prodrl v notranjost Rusije in se premika proti Črnemu morju, medtem ko prodira v Skandinavijo in v severno Rusijo topel zračni tok. V Jugoslaviji je razen jadranske obale povsod oblačno s temperaturami okrog 0, nad Jadranom pa toplo (8—10) in deloma jasno.

VREMENSKA NAPOVED

Oblačno z nizkimi oblaki in suho, v višini nad 1200 m pretežno jasno in toplo. Tudi na Primorskem deloma jasno.

Jutri, v četrtek, bo ob 18 govorila v mineraloški predavalnici univerze prof. Marijana Gušić:

O HRVATSKI FOLKLORI

Predavanje bodo ponazarjale skioptične slike. — Vstop prost. — Vabi SLOVANSKI KOMITE.

Preskrba

DELITEV ČOKOLADE IN MESA ZA OLO LJUBLJANA-OKOLICA

OLO Ljubljana-okolica, uprava preskrbe, obvešča vse maloprodajalce, da se čokolada deli po naslednjih obrokih:

Doj 100 g, OM 1 200 g, OM 2 200 g.

Ti obroki veljajo do nadaljnih navodil. Vse mesarje in krajevne mesarije pa obveščamo, da se meso deli za mesec december tako kot v mesecu novembru po okrožnici št. 10018/1 z dne 3. nov. 1948. Na GD nakaznice se meso deli na polovico glave živilske nakaznice. Udarniki, noseče žene in bolniške nakaznice prejmejo 1500 g mesa mesečno

KONCERTI

V četrtek, 9. t. m. ob 20. bo v veliki unionski dvorani v spomin 30. obletnice smrti Ivana Cankarja koncert, na katerem se bo izvajala pod vodstvom dirigenta Rada Simonitija, Bravničarjeva kantata Hlapec Jernej in njegova pravica. Poleg zbora in orkestra Slovenske filharmonije sodelujejo solisti Tomo Neralič iz Zagreba, Rudolf Francl, Ljubo Kobal in Samo Smerkolj. Napovedovalec je Jože Tiran. Na koncert opozarjamo, predprodaja v knjigarni muzikalij. 2313-n

V Šmartnem pri Litiji bo danes popoldne glasbeno-literarni koncert, katerega spored izvajajo ljubljanski koncertanti. 2314-n

KINO

LJUBLJANA UNION: slovenski film »Na svoji zemlji«, tednik. — Zaradi dolžine filma predstave ob 16. 18.15 in 20.30 — MOSKVA: češki film »Sirena«, tednik. — SLOGA: sovjetski film »Glasbena komedija«, tednik. Predstave v obeh kinematografih ob 16.15, 18.15 in 20.15.

ŠIŠKA: sovjetski barvni glasbeni film »Pravljica o sibirski zemlji« (brez tednika). Predstava ob 20

MARIBOR ESPLANADE: francoski film »Dokler bom živel«, tednik. — GRAJSKI: ameriški film »Črna komanda«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE METROPOL: sovjetski film »Sin polka«, tednik. — DOM: sovjetski film »Sinja pota«, tednik.

KAMNIK: sovjetski film »Za srečo tistih, ki so na morju«, tednik

KRANJ MESTNI: sovjetski film »Štiri srca«, tednik.

PTUJ: sovjetska filma »Kaspiška vrata« in »Koncert mladih talentov«, tednik.

RADIO

SPORED ZA SREDO

6.00 Vedre melodije 6.10 Napoved časa in poročila. 6.20 Jutranja telovadba in objava dnevnega sporeda. 6.30 Operetna glasba. 7.00 Napoved časa, radijski koledar, poročila in objave. 7.10 Jugoslovanska narodna glasba. 11.15 Šolska ura za osnovne šole. (Premog pripoveduje o svojem nastanku, ko je bil še preslica in praprot. 12.30 Napoved časa in poročila. 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave. 13.00 Popularni koncert 14.00 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ. 14.20 Ruske narodne. 14.30 Napoved časa, poročila in objava večernega sporeda. 14.45 **Nekaj solističnih glasbe. Skladbe ruskih avtorjev. Poje tenorist Georgij Vinigradov.** 15.00 Šolska ura za osnovne šole. (Premog pripoveduje o svojem nastanku, ko je bil še preslica in praprot). 18.00 Pojo slovanski zbori. 18.30 Fizkulturno predavanje 18.40 Veseli zvoki na harmoniko. 19.00 **Radijski dnevnik** 19.10 Vedri ruski napevi. 19.30 Napoved časa, poročila in objava jutrišnjega sporeda. 19.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave. 20.00 **Jezikovni pogovori** 20.10 **Dmitrij Šoštakovič: Godalni kvartet op 49** 20.25 Dvořakovi valčki in plesi 20.45 **Naša nafta - reportaža** 21.00 Pisan spored slovenskih narodnih umetnih pesmi. 21.30 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana p. v. Bojana Adamiča 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd 22.30 **Iz del Ottorina Respighija** 23.30 Zaključek oddaje.

Mestno gradbeno podjetje »MEGRAD«

POZIVA

vse obrtnike (dobavitelje), da v svrho letnega obračuna predlože račune za že izvršena dela

najkasneje do 15. decembra.

Umrl je naš dragi mož in oče

GREGOR DRIGA

Pogreb dragega pokojnika bo dne 9 decembra ob pol 4 iz kapelice sv Andreja

Ljubljana 7 decembra 1948

Žalujoči: žena Ana, brat Vladimir, hčerka Olga Dmitrijeva

Mali oglasi

ZASLUŽEK

SOBO dam brezplačno osebi, ki bi pomagala v gospodinjstvu. — Vprašati Knafljeva 10-I, desno. 37676-4
POŠTENO in zanesljivo dekle z znanjem kuhe želi namestitve za nekaj ur dnevno k dobri mali družini, ali menzi ali v internat, kjer koli na deželi. Naslov v ogl. odd. 37675-4
GOSPODINJSKO POMOČNICO za nekaj ur dnevno sprejmem k otrokom. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Binter, Koroška 4. 37736-4
ZEMLJEPIS Bohinc-Savnik za II. in III. razr. srednjih šol nujno kupim. Naslov v ogl. odd. 37686-4
PRIDNO DEKLE iščem za nekaj ur dnevno kot pomoč pri gospodinjstvu. Lahko se priuči tudi šivanja. Naslov v ogl. odd. 37691-4
ZANESLJIVO OSEBO k enoletnemu otroku iščem Naslov v oglasnem oddelku. 37705-4
GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejmem takoj za nekaj ur dnevno Prejemki, poleg naturalnih, primerni — po dogovoru. — Ing. Svetličič, Ljubljana, Celovška (Šiška), Novi blok I. 37406-4
IŠČEM VARUHINJO otrok, ostalo po dogovoru »Lotos« cvetličarna. Sv. Petra cesta št. 9. 37641-4
STROJEPISNO DELO prevzamem na dom. Ponudbe na oglasni oddelek pod Ekspres. 37642-4
GREM KOT PISARNIŠKA MOČ v popoldanskih urah. Vprašati od 14. do 16. Naslov v ogl. odd 37645-4
PISARNIŠKA MOČ z znanjem strojepisja išče popoldansko honorarno zaposlitev. Naslov v ogl. odd 37652-4
PREPISOVANJE NA STROJ, prevzamem na dom Ponudbe pod Honorar na ogl. oddelek. 37684-4
INŠTRUKTORJA za matematiko za strojno tehnično šolo potrebujem. Plačam dobro. Ponudbe pod Matematika na ogl oddelek. 37666-4
GOSPODINJO, starejšo, za nekaj ur dnevno, k vdovcu in 2 otrokoma iščem za takoj. Naslov v ogl. odd. 37695-4
PISARNIŠKA MOČ želi 3 do 4 ure popoldanske zaposlitve, lahko tudi lažje fizično delo. Ponudbe pod Lahko takoj na ogl odd. 37700-4
DOBROSRČNO REJNICO iščem za 8 mesečno punčko Plačam dobro. Naslov v ogl. oddelku 37750-4

PRODAM

RADIO Philips prodam, ogled od 15. ure dalje. Naslov v ogl. odd 37689-5
KLAVIRSKO HARMONIKO, 120 basov, 4 registri, novo, Hohner, 4 glasno, z odličnim glasom prodam. Naslov v ogl. odd. 37156-5
ZLATO VERIŽICO 9 g prodam. Naslov v ogl. odd. 37679-5
SKORAJ NOVO otroško posteljico z žičnim vložkom in žimnico ter otroški športni voziček prodam. Medvedova 8, pritličje. 37671-5
OTROŠKO posteljico in dekliški plašček prodam. Dvořakova 6-I. 37669-5
OTROŠKE ČEVELJČKE, 3 pare št. 21 do 22 prodam Naslov v oglasnem oddelku. 37735-5
ŽENSKO ZAPESTNO URO na 15 kamnov prodam ali zamenjam za gojzarice št. 39 Žabkar, Celovška številka 57. 37737-5
PRODAM lep porcelan servis za prigrizek (zakusko) za 6 oseb. Ogled od 8. do 10 in od 14 do 16. ure Naslov v ogl. odd. 37716-5
PRODAM električni masažni aparat z blazino in 1.20kg kave Naslov v ogl. odd 37717-5
ENTEL STROJ, dobro ohranjen, prodam, Gorišek, Gunclje, številka 40 — Št. Vid nad Ljubljano. 37732-5
SMUČKE, dva para, dol. 2,15 m, dobro ohranjene, prodam Novosel, Tržna štev. 8-II. 37690-5
ZASTORE, krasne, prodam Naslov v ogl. odd 37703-5
ROČNO URICO in 6 srebrnih žlic prodam. Naslov v ogl. odd. 37704-5
SPALNICO, rabljeno, in predsobno oblačilno steno prodam Naslov v ogl oddelku. 37706-5
TEMNO SUKNJO za srednjo postavo, zelo dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl odd 37707-5
PISALNI STROJ, mali, prodam. Ponudbe pod 14.000 din na oglasni oddelek. 37709-5
ŠIVALNI STROJ, zelo dobro ohranjen, pogrezljiv, šiva tudi nazaj, prodam. Naslov v ogl. odd. 37711-5
KRASEN SKUNKS za boo in muf in stensko uro, prodam tudi za protivrednost Naslov v ogl. odd. 37733-5
PRODAM krasne rjave skunks kože. Naslov v ogl. odd. 37731-5
ŠESTILO »Nestler«, dobro ohranjeno, prodam Naslov v ogl. odd. 37730-5
ŽENSKI ZIMSKI PLAŠČ iz predvojnega blaga, kožuhovinasta podloga za manjšo postavo naprodaj. Naslov v ogl. odd. 37729-5
SPALNICA, zelo lepo ohranjena in nekaj starega kuhinjskega pohištva naprodaj — Dolenjska cesta štev. 26, Lombar 37634-5
OKROGLO SOBNO MIZO in dva stola prodam Čampova številka 7 — Vič, Krošelj. 37559-5
SOBNO KREDENCO, hubertus, poceni prodam. Ogled: S Kos, Poljanska štev. 51. 37558-5
JEDILNICO, odlično ohranjeno, obstoječo iz kredence, tramoja z velikim zrcalom, raztegljivo mizo in stoli ugodno prodam. Ogled od 8—12 Naslov v oglasnem oddelku 37613-5
»LINGUAPHONE« za angleški jezik, 16 dvostranskih plošč prodam. Naslov v oglasnem oddelku 36909-5
PLIŠ JOPO za 12—14 letno deklico — prodam Albanska cesta štev 39. I. nadstropje. 37625-5
PRODAM POLOVIČNO OS za Topolino ter kompletne bate, povečane za 0.6 mm. Naslov v ogl. odd. 37646-5
KRASEN SERVIS za belo kavo, črno in čaj, kompleten za 6 oseb, fin porcelan, prodam Naslov v ogl. odd. 37648-5
ŠIVALNI STROJČEK, original Pfaff, resna igrača, kot darilo, prodam. Ogled od 14. do 7. ure. Naslov v oglasnem oddelku. 37650-5
PRODAM ELEKTRIČNO PEČ na 2 grelca. Tyrševa 60-II., desno 37659-5
ZAPESTNO URO na petnajst kamnov prodam. Naslov v ogl. odd. 37658-5
FILFAGEED, stroj za sajenje, okopavanje in osipavanje krompirja prodam. Tržaška cesta 111. 37697-5
ZARADI SELITVE PRODAM lepo knjižno omaro, klub-garnituro, kuhinjski ledenjak, plinsko peč, predpeč, zamenjam plinski rešo za električni, steklenice raznih velikosti itd. Naslov v ogl. oddelku. 37683-5
PRODAM moško temnosivo zimsko suknjo, rjave moške čevlje št. 41 ter skoraj nove otroške čeveljčke za 5 let starega otroka. Naslov v ogl. odd 37667-5
PRODAM takoj 1 zastekleno vitrino, mizo s 6 tapeciranimi stoli in omaro, dva metra dolgo in 1.20 visoko (za porcelan ali perilo). Pohištvo je iz črne politirane hrastovine in dobro ohranjeno Ogled samo med 4. in 5. uro na Vodnikovem trgu 4-I. 37664-5
PRODAM par malo rabljenih, visokih moških čevljev št 43, par nizkih čevljev št. 42, 1½ kg prave kave, dve marmornati plošči 40×43 Sv. Jerneja cesta št. 43, pritličje. 37862-5
PRODAM 2 ŠERPI, ena siva svilena, druga temnozelena, volnena, in črno, pleteno jopico. Naslov v oglasnem oddelku 37725-5
PRODAM lep jedilni servis za 12 oseb, 67 kosov, se lahko tudi deli v dva za 6 oseb, in dekliški plašč, za starost 14—16 let zelene barve, dobro ohranjen Naslov v ogl. odd. 37727-5
DVE PEČI na žaganje prodam. Ponudbe pod Prijetna toplota na oglasni oddelek. 37715-5
SPALNICA, bela, kompletna za 2 osebi, naprodaj. Ogledati samo od 14 do 16. Mestni trg 18-I. 37.721-5
KUHINJSKI STOL, rabljen, stolice in klopi, nove, ugodno prodam. Vprašati Žilih. Kavškova 3. Šiška 37694-5
SETTIMIO SOPRANI klavirsko harmoniko, skoraj novo, s 96 basi, 3 vrstno, na register, in jazz B-trompeto z dušilci, prodam. Ponudbe s ceno pod 55 na ogl. odd. 37693-5
GOJZERICE št. 43, dobro ohranjene, prodam. Naslov v ogl. odd. 37699-5
BOO, dva dihurja, novo, prodam Tržaška cesta 111. 37698-5
PISALNI STROJ, dobro ohranjen, in omaro, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 37655-5
TRICIKELJ, rabljen, nosilnost 300 kg, izredno širok (1.06 × 1.30 m), kolesa 2.25 × 26, prodam. Ponudbe pod »Izredno« na oglasni oddelek. 37 615-5
VINSKO POSODO in škropilnico za drevje poceni proda Obran, Pobrežje, Zupančičeva 12. Špesovo selo. 37541-5
AVTO »Adler Junior« kabriolet, brez vsake hibe, z 80 % gumami, ugodno prodam. Jankovič, Kamniška 19 37589-5
AVTO GUME, 16×6, 80%, 5 kosov, prodam. Jankovič, Kamniška 19. 37590-5
MOTOR najboljše angleške znamke »Sembim«, brezhiben, ugodno prodam. Poizvedbe v mehanični delavnici Rozman, Kranj. 37548-5
PRODAM GOJZARJE, nove, krom usnje, šivane, št. 45. Ogled od 11. do 15. ure. Jegličeva 10-I, vrata 83. 37712-5
ČRN MUF (seal), zelo lep, prodam. Vičič, Tyrševa 37-II. 37723-5
DRSALKE s čevlji št 37 (šeksne) prodam. Ogled do 10. dopoldne. Dvoržak, Cankarjeva 10-I. 3714-5
SEKSNE POLAR ALEXANDER s čevlji štev. 42, skoraj nove. Cartonet 6 × 9 Zeiss 4.2 in tenis reket, bolji, prodam Naslov v oglas. oddelku. 37.753-5
DEKLIŠKO KOLO in svila za odeje prodam na Mestnem trgu št. 17/II, vrata št 4. 37.741-5
SPALNICA iz mehkega lesa in krasna pisarniška hrastova omara naprodaj na Mestnem trgu 17/II, vrata 4. 37.740-5
PRODAM ZLAT MOŠKI PRSTAN, drobno zlato verižico za roko in Minerva leksikon. Naslov v oglas oddelku. 37.742-5
12 LISIČJIH KOŽ za damski plašč, ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku. 37.744-5
SUKNJO za srednjo postavo, dobro ohranjeno, prodam, in plašč 26×2.25 prodam. Ogled od 16 do 18 ure Tržaška cesta 27-I. 37748-5
DVA KRZNENA PLAŠČA (Persianerklaue) in lisičje, skoraj nova, ter malo ogrinjalo (Keep) kune zlatice, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku. 37 747-5
1000 kg STARIH ŽIČNIH DROGOV od 90—180 cm 22 mm prem proda Modrijan. Gor. Logatec 54. 37751-5
PRODAM PLINSKI RADIATOR 6 kolon, za segrevanje prostorov — Naslov v oglas. oddelku. 37.758-5
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK proda Fr. Ljubič. Topniška 16. 37.759-5
GUMIJEVE NOGAVICE skoraj nove, za manjšo nogo prodam Naslov v oglas. oddelku. 37.761-5
KUHINJSKO KREDENCO proda Bergant, Celovška cesta, I. blok II stop. 37.754-5
SOBNO KREDENCO, črno, moderno, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 37.755-5

KUPIM

DOLGE HLAČKE za 4 letnega fantka kupim. Vprašajte popoldne Höfler — Medvedova 1 37688-6
ŽENSKO KOLO (ogrodje) samo okvir, železno pečico, najrajši Lutzovo ter ročno slamoreznico kupim takoj. Naslov v eksp. SP Kamnik. 37681-6
KUPIMO kompresor, za polnjenje avtogum in gume 9x16. Dopise pod Gume na ogl. odd. 37734-6
KUPIM dobro ohranjen pogrezljiv šivalni stroj, najraje salon-kabinet. — Ponudbe z navedbo cene Franc Srebotnik, Libeliče. 37719-6
PISALNI STROJ, prenosljiv, dobro ohranjen kupim takoj. Ponudbe s ceno pod Privatnik — nujno rabim na ogl. odd. 37685-6
VOTLO ZIDNO OPEKO, pribl 3000 kosov, kupim ali zamenjam za navadno, razliko doplačam. Plešec Ivan, Poljane št. 53, Št. Vid/Lj 37.639-6
SANI za konjsko vprego in stensko uro kupi Delavsko-nameščenska restavracija v Šiški, Celovška cesta štev. 132, telefon 4111. 37672-6
KUPIM malo pečico na žaganje. Uršič, Postojnska št. 74. 37710-6
GOSTILNIŠKI INVENTAR z jedilnim priborom, in 4—5 cevni že rabljen radijski aparat kupimo. Ponudbe je poslati na Krajevni LO Gorenja vas, pošta ista, Poljanska dolina. 37562-6
MOTORISTI POZOR! Menjalnik komplet za motorno kolo BMV tip 39, je lahko tudi neuporaben, in dva plašča za motorno kolo 300—350x19 kupim. Dobro plačam. Ponudbe poslati na naslov Rezar Janez, Grad 40 — p. Cerklje 37500-6
VEČ ELEKTROMOTORJEV od 5 do 25 KS, 220 Volt 380 zvezda trikot takoj kupimo. — Ponudbe na Jugoreklam, Ljubljana, Tyrševa št 11 pod šifro Elektromotorji. 37492-6
MOTORNO KOLO, dobro ohranjeno, do 250 ccm, kupim takoj. Zdravko Debeljak. Kovinarska industrijska šola — Kropa-Podnart. 37497-6
KNJIGE znanstvene, poljudno znanstvene in druge, domače in tuje, kupuje Knjigarna in antikvariat Mladinske knjige, Ljubljana Frančiškanska 3 (preje Sfiligoj). 29133-6
KNJIGE: izdaje Modre ptice, Hrama in naše založbe kupuje v vsaki količini Knjigarna in antikvariat Mladinske knjige Ljubljana Frančiškanska št 3 (preje Sfiligoj) 29134-6
ZOBNO ZLATO v ploščici do 20 gramov kupim. Ponudbe na oglasni oddelek pod 22 karatno. 37670-6
KUPIM ELEKTRIČNI ŠTEVEC. Naslov v ogl. oddelku. 37637-6
KUPIM umivalnik z vrčem, očala za daljnovidne (1,5—1.7 dioptrij), cele rjuhe in toplo, čisto odejo. Ponudbe pod Dobro ohranjeno na naslov v oglasnem oddelku 36774-6
MOŠKI DEŽNIK kupim. Ponudbe pod Dežnik na ogl. odd. 37668-6
ZA NUMIZMATIČNO ZBIRKO kupim neveljavne bankovce po 100 din — prvega povojnega izdanja — zelene s sliko partizana. Ponudbe pod Numizmatika na ogl. odd. 37663-6
REKLAMS UNIWERSUM, tudi posamezne številke, kupim. Gajeva ulica št. 9, vrata 10. 37361-6
KOTEL za kuhanje perila, nov ali rabljen, do 50 litrov, kupimo. Ponudbe »Elektroljubljana«. Vrtača 4 37692-6
DIVAN kupim ali vzamem na posodo. Ponudbe pod Čistoča na oglasni oddelek 37696-6
KOTEL za vzidavo, 60 do 155 litrov, kupim. Kregar Karel. Št. Vid 105. 37701-6
KUPIM KROM GOJZARICE, nove, št. 40. Koprivec, Šiška, Obirska ulica štev 24/II. 37.739-6
KUPIM BLAGO za žensko obleko ali dam protivrednost. Ponudbe pod »Naturalije« na oglas. oddelek 37.743-6
KUPIM ULLSTEINS WELTGESCHICHTE: Orientalski narodi, I. zvezek novega veka in oba dodatna zvezka. Ponudbe oglas. oddelku pod »Ullstein«. 37746-6
EPIDIASKOP, nov ali dobro ohranjen, kupimo. Naslov v oglasnem oddelku pod šifro »Epidiaskop«. 37.760-6
DOBER RADIJSKI APARAT kupim. Ponudbe oglasnemu oddelku pod značko »Menza«. 37.757-6

ZAMENJAM

VINSKI KIS, dalmatinski, zamenjam za koruzni zdrob. Vodnikova c. 17, pri Lasanu v Šiški. 37677-7
UMIVALNO ŠKOLJKO, malo rabljeno, zamenjam za živila ali prodam. — Ogled samo popoldne. Naslov v ogl. oddelku. 37673-7
ŠIVALNI STROJ z dolgim čolničkom, malo rabljen, zamenjam za radijski aparat ali prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod Počakam. 37708-7
NOVE AVTOGUME, dimenzija 6.50x16 zamenjam za 5.50 do 6.00x16. Avtoobnova — Celje. 37502-7
ZAMENJAM 5 m blaga, petrolejsko zelenega, za obleko, in škornje št. 44½, za dober pisalni stroj. Pismene ponudbe pod Takoj zamenjam na oglasni oddelek. 37640-7
LUŽNI KAMEN zamenjam za maščobo. Naslov v oglas oddelku. 37.654-7
JASLICE, lepe, velike, z električno razsvetljavo, dam za 3 kg slanine in nekaj jajc. Naslov v ogl. odd. 37656-7
KRUŠNE MOKE več kilogramov, in 2 kg surove kave zamenjam za protivrednost ali prodam Od 9. ure dalje. Postojnska 5. zgornji zvonec. 37657-7
LOPATE IN KRAMPE zamenjam za drva ali prodam. Naslov v oglasnem oddelku 37726-7
ŠKORNJE št. 38, nove, zamenjam za št 40. ali za boks. Sneberje 15. 37713-7
KUHINJSKO OPREMO, novo, zamenjam za prašiča Naslov v ogl. odd. 37749-7
MIZARSKI KLEJ prodam, še raje zamenjam za živila. Ponudbe pod Mizarski klej na ogl odd. 37752-7
FOTOGRAFSKI APARAT »Retina II«, z daljinomerom zamenjam za Leico Standard kromano in Elmar. Prodam pa 9 × 12 aparat, opt. 1:4.5. Kupim 5 cm objektiv z zaslombo. Ponudbe na oglas oddelek pod značko »Brez doplačila«. 37.745-7

NEPREMIČNINE

KUPIM ali zamenjam za parcelo v Vižmarjih 3200 kv. m, dvosobno hišico kjer koli v bližini železnice. — Čobal Josip, odvetnik, Cankarjevo nabrežje 1-I, Ljubljana. 37738-8
PRODAM ½ stanovanjske hiše v bloku Ilirije pri pivovarni Union. Ponudbe pod Ugodno na ogl odd. 37636-8

V NAJEM

RADIO vzamem v najem. Ponudbe pod Garancija na ogl. odd. 37678-9
ŠIVALNI STROJ, v najem, rabim takoj. Plačam po dogovoru. Ponudbe pod 1 mesec na oglas. oddelek 37.651-9
MLIN na stalni vodi ali električni pogon vzamem v najem Kot izučen grem tudi za mlinarja. Naslov: Lapuh Josip Dežnoselo, pošta Artiče pri Brežicah. 37720-9
MALO POSESTVO in PREVOZNIŠTVO oddam v najem skrbnemu zakonskemu paru. — Ponudbe oglas. oddelku pod »Za samoobdelovalca«. 37 762-9

SOBE — STANOVANJA

ZAMENJAM dvosobno podstrešno stanovanje za trosobno oz. s dvosobnim kabinetom. Naslov v ogl. odd 37638-10
OPREMLJENO SOBICO iščem Pomagam pri gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku. 37661-10
OPREMLJENE ali prazne sobe iščemo za godbenike. Ponudbe pod Plačamo v naturalijah na ogl. odd. 37660-10
UPOKOJENKA s svojo posteljo, omaro, gre kot sostanovalka ali k družini čuvat majhnega otroka. Naslov v oglasnem oddelku. 37665-10
AKADEMIK, PRIMOREC, išče stanovanje — sprejme vsak pogoj. Ponudbe pod Gorica na ogl. odd. 37724-10
ENOSOBNO STANOVANJE V ŠT VIDU pri Ljubljani zamenjam za enako, najraje v Mostah ali Zeleni jami. Česnik, Št. Vid št. 104. 37 756-10

RAZNO

IZGUBILA sem rdečebelo volneno rokavičko Prosim poštenega najditelja, naj jo vrne na ogl. odd. 37687-14
IZGUBIL SE JE 6. decembra 3 mesece star rjav volčjak. Kdor ga je našel, prosim, da ga vrne proti nagradi Selko Alojz, Frankopanska štev. 27 — Šiška. 37674-14
IZGUBILA sem srebrno lisico na Rimski cesti ali Gradišču. Oddati proti nagradi Gradišče št. 13-I. 37702-14
HLAČE delovne, sem izgubil od milarne proti mestu. Najditelja prosim, naj jih odda pri Grgurevič. Rimska cesta štev. 5, levo, proti nagradi 100 din. 37728-14
IZGUBLJEN je bil muf po Prešernovi ali Tyrševi. Najditelja prosim, naj ga vrne proti nagradi v ogl. odd. 37653-14
ROKAVICE, temnozelene, moške, pozabljene 4 decembra v vlaku Lesce—Kranj. Sporočite podružnici SP Jesenice. 37682-14
AKTOVKO, pomotoma vzeto 4. t. m. na večernem vlaku Ljubljana—Otoče, prosim, da se vrne na naslov v aktovki — proti nagradi 37649-14

Za večno nas je zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, tašča, teta in svakinja

SILOMENA KRAVOS

rojena RUSTJA

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek 9. decembra 1948 ob 10 iz hiše žalosti na pokopališče na Videm.

Stara vas, Krško, Maribor, Ajdovščina, Trst, dne 7. decembra 1948.

Globoko žalujoči: Peter, mož; Vladimir, sin; Peter, vnuk; Poldi, snaha in ostalo sorodstvo

---

✝ Preminul je

VIKTOR ŠEGA

zlatomašnik, bivši veroučitelj drž. gluhonemnice v Ljubljani.

Pogreb dragega pokojnika bo dne 9. decembra ob 16. uri iz kapele sv. Nikolaja. Vsem duhovnikom in prijateljem ga priporočamo v blag spomin

Žalujoči: sestra Zofija, dolgoletna uslužbenka Minka ter ostalo sorodstvo

---

Umrl je v 69. letu starosti naš zlati in skrbni mož, papa in stari očka

KARL GRILANC

drž. uradnik v pokoju

Od nepozabnega pokojnika se bomo poslovili v sredo ob 3 uri popoldne na mestnem pokopališču.

Celje, Ljubljana, Praprot Trst. 6 decembra 1948

Žalujoči: Amalija, žena; Justin, Danica por. Kunej, Vilko, Cita por Belič, Olga por. Janc, otroci; Silva in Mara, snahi; Franjo, ing Igor in Stanko, zetje; vnuki, vnukinje in ostali

---

Naznanjamo, da nam je umrl dolgoletni načelnik in soustanovitelj prostovoljnega gasilskega društva Št. Janž pri Velenju tov

MIHAEL KOŠAN

posestnik

Pokopali ga bomo v sredo 8. t. m. ob 9.30 uri na pokopališče Št. Janž

Prostovoljno gas. društvo Št. Janž pri Velenju

ZAHVALA. — Za sočutje, prijateljsko skrb in ljubezen, ki so jo izkazali nam in našemu nepozabnemu možu, očetu in bratu

JOSIPU KOŠIR

v času njegove bolezni in ob njegovi smrti, ali so na katerikoli način počastili njegov spomin, se vsem iskreno zahvaljujeta

družini Košir Karis

Ljubljana, 7. decembra 1948

Stanovanjske zadeve

»Tovarišica — res ne verjamete? Ali hočete počakati v sobi, da sprejmem še nekaj strank?«

Nejevoljno je privolila: »Prosim, če dovolite!«

Sedla je k oknu in prežeče zrla v vrata, ki so se počasi odpirala.

Počasi, boječe je vstopalo borno oblečeno, mlado dekle.

»No, tovarišica — le naprej — sedite, kaj bo? Kaj vas je privedlo k nam?« Bodrilno so udarjale referentove besede v zoprni molk.

Dekletovi oči sta se zaprli, glas ji je drhtel. »Tovariš, prosim vas lepo, usmilite se me! V šestem mesecu nosečnosti sem — z možem sva spala do pred kratkim po težkem dnevnem delu v podstrešni kamri — skupaj na eni postelji — kamra je bila premajhna za dve postelji, mož zdaj spi na tleh. V tem brlogu ne moreva več živeti! V sobi je obupna sopara, da komaj diham, z dvorišča prihaja smrad, da me duši. Prosim vas, odredite, da mi dodelijo drugo sobo. Razumem, da je trenutno težko za stanovanje, toda ena soba, en dostojen prostor bi se za nas gotovo mogel najti!«

Referent se je dvignil: »Tovarišica, če je tako, kot pravite, se bo za vas moral takoj najti primeren stanovanjski prostor! Z naše strani boste našli vso podporo! — Koliko ljudskih težav bi bilo odpravljenih, če bi vsi tisti, ki se jim godi dobro, delili svoje dobro s tistimi, ki se jim še ne godi dobro! Stanovanjskih težav bi bilo veliko manj!«

V sobi je bilo za trenutek tiho, referentov pogled in ženin ob oknu sta se srečala. Žena se je zdrznila, dekle pred mizo pa je zamišljeno zrlo nimo obeh, kot bi iz molka črpalo spoznanje in odgovor.

»Ogledali si bomo vaše stanovanje, tovarišica!« Ko si je referent zapisal njene podatke, je odhajala, kot bi bila to zdaj drugo dekle. Glavo z jasnejšimi očmi je dvigala višje. koraki so bili lažji.

Tudi v referentu se je nekaj toplega zganilo. Kot da bi odpodil prijetno senco, ki se je sramuje, je zaklical:

»Naprej, prosim!«

Preden so se vrata odprla, je pogledal ženo ob oknu. Mirno je sedela — njen obraz je zopet dobival mirnejši, prijetnejši izraz.

Vrata so se zopet odprla. Ključen mož je vstopil. Referent in žena sta uprla oči vanj. Oba sta čutila: mož ne prihaja brez vzroka, od skrbi naguban, bled, mrk obraz, shujšana postava, počasnih korakov. Truden je pristopil k referentovi mizi, njegove besede so udarjale zamolklo:

»Kletno stanovanje imamo — hladno, vlažno klet: po stenah se nabira mah, vlaga leze v nas, v naše meso in kosti in nam kvari ter ugonablja tisto bore malo imetja, ki ga imamo. Kot v grobu smo mi in vse, kar je našega. Glejte moj, od revmatizma sključeni hrbet! A kljub temu pomagam naši državi, da si bo prej opomogla; v službo hodim, enako tudi moja hčerka, ki stanuje pri meni, toda rečem vam, dolgo ne bova več zdržala! Dan na dan od naporne službe v sivi mrak, med vlažne stene! Veste, kadar ne zdržim več, grem ven in spim na kolodvorski klopi! Tovariš, storite nekaj, da se konča to naše trpljenje!«

Sočutno je referent gledal in poslušal moža, vprašujoče je gledal ženo. Slednja je zamišljeno zrla mimo moža.

Referent se je zravnal:

»Tovariš, med prvimi bo rešena vaša zadeva!«

Sključeni mož se je dvignil, brez besed je šel proti vratom — trpljenje ga je omrtvilo — le njegov hrbet je bil zdaj za spoznanje manj sključen — bodrilne referentove besede so budile v njem upanje in odvrgle del bremena z njegovih pleč.

Za njim je vstopila bleda žena srednjih let. Z očmi je begala po sobi — zdaj se je zazrla v referenta, zdaj zopet v ženo ob oknu. Potem je izbruhnila:

»Dolgo sem trpela, upala sem, da se bo uredilo, da bom tudi jaz prišla na vrsto. Toda do danes nisem! Zdaj je z mojimi živci konec!«

Žena se je živčno stresala. Rdeče proge so se ji risale po vratu in po obrazu, drobne potne srage so se ji prikazale na čelu in ob licih.

»Tovariš, še nekaj dni v tem stanovanju — in zblaznim! Profesorica sem — ko se vrnem iz šole, me doma čaka otrok; v majhni sobici životariva, v tako majhni, da se komaj gibljem. In tu moram opravljati vse svoje delo! Popravljam šolske naloge, kuham, perem — za kuhinjskimi vrati je pisarna klavnice: ves dan brni telefon — pogovori o mesu, vpitje, ropotanje pisalnega stroja ... ko skušam s svojimi bolnimi živci zbežati, mi prizor pod oknom zledeni kri v žilah: mesarji z noži v rokah, s krvavimi predpasniki, s palicami, ki udarjajo po živalih ... vpitje, kreg! V stanovanje se širi neznosen smrad iz kanala, roji muh mi ne puste mirnega trenutka! Tovariš, prosim vas, omogočite mi dostojno življenje čimprej — drugače bodo moji živci popustili!«

Žena je s široko razprtimi očmi čakala odgovora, oči so ji nemirno utripale in iskale trdne opore v izrazu referentovega obraza.

Slednji je bil miren. Ko se je ženi prijazno nasmehnil, ji je napetost v obrazu popustila; mirnejše je gledala.

»Pomirite se, tovarišica! To je bilo — poskrbeli bomo, da ne boste več trpeli v tem nezdravem okolju! Tudi za vas bo našla stanovanjska komisija primernejše stanovanje!«

Žena je vstala. solze veselja so ji tekle po licih.

»Res, tovariš? Hvaležna sem vam za te besede.« Brisala si je ovlažena lica.

»Zdaj spet verjamem v pravičnost sveta! Človek v obupu nosi črna očala! Vi ste mi jih s prijaznim prijemom neopazno sneli! Zdaj zopet svetlo gledam! Torej bom vendar rešena tega svojega nečloveškega stanovanja!«

Smehljala se je, ko je odhajala. smehljal se je referent.

Ko so se vrata zaprla, se je obrnil k ženi, ki je slonela ob oknu. Svetle so bile njegove oči, z njimi je užigal ženine, da so se zasvetile:

»Tovarišica, ni li lepo osrečevati bedne ljudi, pomagati jim?«

Ženin obraz je bil resen, zamišljen, lep:

»Da, zdaj pričenjam razumevati!«

Njene besede je ustavilo trkanje na vratih.

Žena rdečih, ožarjenih lic, sijočih oči je pridrhtela:

»Tovariš, za vašo pomoč sem se prišla zahvalit! Stanovanjski urad nam je nakazal stanovanje: iz grobnice smo se preselili na svet, na sonce! Zdaj sem zopet srečna, ker vem, da moj otrok, ki je zbolel v tistih katakombah, ne bo tam umrl! Tovariš, nikdar ne bom pozabila vašega urada!«

Privrele so ji solze v oči Ni spravila več besede iz ust. Nemo je dala referentu roko in odhitela

V sobi je bilo tiho. Referent in žena sta zrla drug v drugega. Žena je pristopila k referentu. Zdaj ni bil to več samo lep stvor. V tej lepoti je bila zdaj tudi modrost. spoznanje in pravičnost.

»Tovariš referent, sram me je mojih prejšnjih besed in namer. V tem kratkem času sem doživela in spoznala toliko! Sit lačnemu ne verjame, otrok ne razume odraslih — tisti, ki žive dobro, ne reveža — kdor spi in sanja, ne vidi resničnega življenja! Ti kratki trenutki so mi razkrili novo stran življenja. — Tovariš, naša soba je na razpolago! Srečna bom, če bomo mogli z njo koga osrečiti!«

Stisnila je referentu roko.

Ko je odhajala, je šla mirno, referent ni več gledal na njej svile in okraskov, njeno lahko hojo je občudoval, hojo resnejšega vedrega človeka.

Urejuje uredniški odbor, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/II — Telefon uredništva in uprave št. 55-22 do 55-26, telefon uprave za ljubljanske naročnike št. 38-23 — Tiskarna »Slovenskega poročevalca« — Odgovorni urednik Cene Kranjc